БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 60 (4942) | 1946 он, мартын 6, среда | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ ба монгол арадуудай хубилшагүй хани холбоон

Түрүүлээр Советскэ Социалистическэ Республиканууда Союзай ба Монгол Арадай Республика хоёрой хоорондо бата хани холбоон ба харисан туһалалсаха тухай договор тунхаглагдаба. Энэ договор хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Монгол Арадай Республика хоёрой хоорондо 1936 оной мартын 12-то баталһан харилсан туһалалсаха тухай Протоколые хүсэдөөр һэлбэбэ. Энэ документ болбол һүүлэй арбан жэлэй событиинуудай ябаса дундуур шалгагдаһан сүн харюулһан байна гэбэл: СССР ба МНР хоёрой хоорондохи хани холбоон ба харилсан туһалалсаха ябадал хадаа сэрэгэй урдахи жэлнүүдтэ ба мүн агрессорнуудэй һүжэрөөһэн дэлхэйн дайнай оршон байдалдашье түүхэтэ шэрүүн шалгалтые барижа гараа. Өөһэдынгөө арадуудай дура зоригтой зохилдуулан Советскэ Союзай ба Монгол Арадай Республикын правительствонууд ойрын үдэрнүүдтэ болжороо хүсэхэеэ байһан 1936 оной Протоколые хани холбоон ба харилсан туһалалсаха ябадалай договор болгожо шиндэбэ.

Үшөө 1921 ондо советскэ арадууд болон монгол арадай хоорондохи хани холбоон бии болоһон юм. Тиихэдэ залуу Улаан Арми хадаа японско интервентнүүдтэй холбоотой байһан ба советскэ Алас Дурнын газарта добтолһон сагаан гвардеецнүүдэй отрядуудһаа газар нютагаа сүлөөлхэ хэрэгтэнь монгол арадта туһалһан бэлэй. Улаан Арми болбол советскэ Алас Дурнаһаа японско интервентнүүдые хамажа хаяһаниинь мэдээжэ. Тэрэ хадаа монгол арадай зэбсэгтэ хүсэнэй туһаламжаар мүн Монгол Арадай Республикын газар нютагыешье японско империализмын хүлһэншэдһөө сэбэрлэһэн байна.

Тэрэ урда сагта агуу ехэ Ленин монгол арадай вождь Сухэ-Баторта ингэжэ хэлэһэн байна: «РСФСР-эй хүдэлмэришэд ба монгол арадтай холбоо хэжэ гүрэнэй ба бусад талаар бэеэ даанхай байхын түлөө тэмсэхэ гээшэ танай ороной али нэгэ хүн бүхэнэй эгээл зүб харгы болоно».

Монгол арад зондо советскэ арадай эдэбхитэй үнэн сэхэ туһаламжа хадаа манай үеын түүхэ дээрэ гайхамшагта ушар бэлэй. Ниитын дайсантай хамтаар хэһэн тэмсэл соо, мүн Монгол Арадай Республикада Советскэ Союзай сагаа үргэлжэ үзүүлжэ байһан ажахын ба культурна туһаламжа дээрэһээ советскэ ба монгол арадуудай эб найрамдал бэхижээ. Ниитын хэрэгэй түлөө советскэ арадууд ба монгол сэрэгшүүдэй адхаһан шуһан хадаа энэ эб найрамдалые хатуугаар батадхаа. СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай нэрэ дээрэ 1925 ондо эльгээһэн хандалга соогоо Монгол Арадай Республикын правительство ингэжэ мэдүүлээ һэн.

«Правительство болбол монгол арадые хариин дарлалтаһаа сүлөөлхэ, мүнөөнэй үеын эрхэ сүлөөтэ культурна, экономическа ба хуули журамай хүгжэлтын замаар үнэхөөрөө арадай засаг түрын замда оруулха хэрэгтэнь монгол арадта Улаан Армиин үзүүлһэн мартагдашагүй габьяае хэзээдэ эхэ ханамжатайгаар ба мэдэрэлтэйгээр тэмдэглэжэ, хүдэлмэришэд ба тариашад, героическа ба дэлхэй дээрэ ганса Улаан Армида, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ органдо ба танай ороной правительстводо ажалша монгол арадай зүрхэ сэдьхэлэй баяр ба холоһоо хүндэтэй ба хүсэтэй хани холбоотой байха гэһэн мэдүүлэлые бүхы монгол арадай үмэнэһөө мэдүүлжэ танина гүйнэ.

Түүнһээ хойшо Союзай ба манай республикын арадууд хуби заяан, интереснүүд болон үнэхөөрөө арад зоной засаг тогтоохо агуу ехэ идейнүүдэй эбдэршэгүй хэлхээр холбогдожо, саашадаа хоёр республиканууд манай ажабайдал хүнэй сагта болоходо юрэнхыдөө бэе бэедээ дүтэлһэн сайн ба арюун һайхан хани холбоотой байха юм гэжэ ажалша монгол арад болон тэрэнэй правительство тоолоно. Тиимэһээ хэлэбэл манай республикын арад ба правительство хадаа хэрбээ гадаадын али нэгэ хүсэн манай эрхэ сүлөөе дүүргэхэ дура хүсэлэндэ харшалхаар байбал үшараа юм хадань Союзай Улаан Армиин туһаламжада батаар найдажа байна».

Монгол Арадай Республикын арадай правительствын бата энэ этигэл хадаа сэрэгэй сагта баримталагдаһан байна.

1930-аад онуудта Зүүн тээ үүлэтэй бүрхэг байдалда нүхэр Сталин американскэ газетын түлөөлэгшэтэй хөөрэлдэхэдөө хэлэһэн байна: «Хэрбээ Япони Монгол Арадай Республикын бэеэ даанхай байдалые халдажа, тэрээндэ добтолхо гэжэ оролдоо хадань бидэнэр 1921 ондо тэрэнэй туһалһандаал адляар МНР-тэ туһалхабди».

Японско агрессор уридшалан һануулһан ябадалые тоожо абаагүй. 1939 ондо тэрэ хадаа Халхын-Голой райондо Монгол Арадай Республикын газарта добтолго хэһэн байна. Тиихэдэ японско шунахай сэрэгшэд советскэ территоридо нэбтэржэ орохо, Сибирскэ түмэрзамай магистралиие таһа татаха ба советскэ Алас Дурна зүгые таһалжа абаха гэһэн зорилготой байгаа. Тиин дахяад советскэ боец монгол сэрэгшэтэй зэргэлэн ябажа, шунахай эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн тэмсэһэн юм. Тиихэдэшье советско-монгольско хани холбоон илаһан байгаа. Халхын-Голой районда японско агрессорэй хэһэн добтолго эшэхэ гутахаһаа бэшэ ондоо юушье түрээндэ асараагүй һэн.

Германскэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэжэ советскэ арадай хэһэн дайнай үдэрнүүдтэ монгол арад хадаа халуун хани холбоотой баһанаа гэршэлжэ, Улаан Армиин частьнуудтай нягта барисаатай байгаа. МНР-һээ 60 мянгаһаа үлүүтэй морид советскэ морито сэрэгтэ бэлэг боложо үгтэһэниие һанаад үзэе. Монгол арад гитлеровскэ Германиие толотомо һайнаар плаһан ябадалда СССР-эй ажалшан зонтой хамта баярлажа байгаа.

1945 оной августын 8-да Советскэ Союз хадаа Зүүн тээхи агрессорэй бута сохилгые түргэдхэхын ба бүгэдэниитын эб найрамдалай болзорые ойртуулхын түлөө Японидо эсэргүү дай соносхоһон байна. Августын 10-ай үглөөгүүр Монгол Арадай Республикын Бага Хурал ба Министрнүүдэй Совет болбол мүн тэрэ хүсэлөөр хүтэлэгдэжэ ба Советскэ Союзтай харилсан туһалалсаха тухай баталһан Протоколдоо үнэн сэхэ байжа, Японидо дай соносхохо гэһэн шиидхэбэри өөрынгөө нэгэдэмэл заседани дээрэ нэгэн дуугаар баталжа абаһан байна. Августын үдэрнүүдтэ Улаан Армитай хамта маршал Чойбалсанай командалга доро шэн зоригто монгол сэрэгүүд гүлаадаһан бэлэй.

Ингэжэ хорин табан жэлэй турша соо Советскэ Союз ба Монгол Арадай Республикын арадуудай хани холбоон японско агрессорто эсэргүү хамтын тэмсэл соо сэрэгэй шалгалтануудые гурба дахин барижа гараһан байха юм. Иимэ шалгалтануудай гал соогуур гараһан эб найрамдал имагта эбдэршэгүй гээшэ. Мүнөө тэрэ хадаа хоёр гүрэнүүдэй правительствонуудай арбан жэлэй болзортойгоор баталһан договор соо шэнээр толотожо харагдана.

Советскэ арад хадаа монгол арадта саг үргэлжын экономическа ба культурна туһаламжа үзүүлжэ байгаа. Ленин ба Сталинай заабаринуудые дүүргэжэ, советскэ хүнүүд һалбаран мандаха хэрэгтэнь Монгол Арадай Республикын ажалшадта туһалһан ба туһалһааршье байна Энэ хадаа монгол арадай үнэр баян байдалай ургаха хэрэгтэ ба тэрэнэй культурна хүгжэлтын ехэхэн амжалтануудта туһалһан байха юм. Мүнөө Советскэ Союзай ба Монгол Арадай Республикын правительствонууд арадай ажахын, культурын ба гэгээрэлэй һалбаринууд дээрэ хоёр оронуудай хоорондохи хани барисаае улам саашадань хүгжөөхэ ба бухэжүүлхэ тухай хэлсэжэ тааралба Энэ хэлсээе дүүргэлтэ болгожо СССР ба МНР-эй ажахын, научна, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд болон организацинуудай хоорондо тусгаар договорнууд ба хэлсээнүүд баталагдаха байна. Хани холбоон ба харилсан туһалалсаха тухай договортой адли экономическа ба культурна хани барисаан тухай хэлсээн арбан жэлэй болзороор баталагдаха юм.

Монгол Арадай Республика жэлһээ жэлдэ хүгжэжэ байна. Нэгэн хамта уласхоорондын байдал бухэжэжэ байна. 1945 оной октябриин 20-до Монгол Арадай Республика дотор оронойгоо бэеэ даанхай гүрэнэй байдал тухай асуудалаар Плебисцит болоо. Плебисцит хадаа айхабтар ехэ патриотическа хүгжэлтын оршон байдалда үнгэрһэн юм: бүхы монгол арад өөрынгөө ороной бэеэ даанхай гүрэнэй байдалай түлөө голосовалһан байна. Хани холбоон ба союз тухай августын 14-дэ баталһан советско-китайскэ договортой нэгэн хамта СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов ба Хитадай республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр Ван Ши-Цзе гэгшэтэй хоорондоо һэлгэлсэжэ абалсаһан нотонуудтай зохилдуулан Хитадай правительство хадаа Монгол Арадай Республикын мүнөөнэйнь хилэ хизаараар тэрэнэй бэеэ даанхай байдалые тооһон байна.

Советскэ Союзай ба Монгол Арадай Республикын арадуудые эбдэршэгүй хани холбоон нэгэдүүлжэ байна. Зүүн тээ эб найрамдал ба аюулгүй байдалые хангаха хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэжэ байһан энэ хубилшагүй хани холбоон хадаа хоёр оронуудай аша туһада бухэжэхэ ба хүгжөөгдэхэ байна.

«Правдын» түрүү бэшэг.

И. В. Сталин г-н Кавам-Эс-Салтанетэй уулзаба

Мартын 4-дэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В. Сталин Иранай Премьер-Министр г-н Кавам-Эс-Салтане гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов ба Иранда һуугаа СССР-эй Элшэн Сайд И. В. Садчиков гэгшэд байлсаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадые хоёр Наркомат—СССР-эй Урда ба Баруун районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариат ба СССР-эй Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариат болгон хубааха тухай

1. Нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадые хоёр Бүхэсоюзна Арадай Комиссариат болгон хубааха:

СССР-эй Урда ба Баруун районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариат;

СССР-эй Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариат.

2. СССР-эй Урда ба Баруун районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадай составта Кавказай, Украинын ба СССР-эй Центральна районуудай нефть малтан гаргадаг ба болбосоруулдаг болон нефтяной машинобүтээлгын предприятинууд ба организацинуудые оруулха.

3. СССР-эй Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадай составта Уралай, Поволжьеын, Алас Дурна Зүгэй, Казахстанай, Узбекистанай ба Туркмениин нефть малтан гаргадаг ба болбосоруулдаг болон нефтяной машинобүтээлгын предприятинууд ба организацинуудые оруулха.

4. Предприятинууд ба организацинуудые СССР-эй Совнаркомой баталһан списогэй ёһоор СССР-эй Урда ба Баруун районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадта ба СССР-эй Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссариадта дамжуулан үгэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1946 оной мартын 4.

Польско республикын делегаци Москвада ерэбэ

Навигациин ба гадаадын худалдаа-наймаанай министр г-н С. Ендриховский түрүүтэй Польско республикын худалдаа-наймаанай делегаци энэ оной мартын 1-дэ Москвада ерэбэ. Ерэгшэдэй дунда ажаүйлэдбэриин вице-министрнүүд г.г. В. Тишевский ба Г. Голянский гэгшэд бии.

Центральна аэродром дээрэ делегациие гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссарай орлогшо М. Р. Кузьмин, Польшодохи СССР-эй худалдаа-наймаанай түлөөлэгшэ К. М. Савицкий, Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссариадай худалдаа-наймаанай договорнуудай таһагай начальнигай орлогшо А. Ф. Иноземцев, В/О «Экспортхлебэй» түрүүлэгшэ П. И. Шегула, В/О «Союзпромэкспортын» түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ Т. Т. Иванов, Гадаадын Худалдаа-наймаанай Арадай Комиссариадай протокольно таһагай начальник В. Д. Кириллов гэгшэд угтаба.

Польско республикын онсо ба бүрин эрхэтэ-элшэн сайд г-н Г. Раабе ба Польско посольствын членүүд тэрэшэлэн делегациие угтаба. (ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Урда ба Баруун районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар нүхэр Н. К. Байбаковые томилхо тухай

СССР-эй Урда ба Баруун районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар нүхэр Байбаков Николай Константиновичые томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1946 оной мартын 4.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар нүхэр М. А. Евсеенко гэгшые томилхо тухай

СССР-эй Зүүн районуудай нефтяной ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссараар нүхэр Евсеенко Михаил Андриановичые томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1946 оной мартын 4.

Кварталайнгаа түсэб 115 процент...

Республикынгаа ажалшадые һайн шанартай загаһаар элбэг дэлбэгээр хангахаа хүсэжэ загаһашад патриодууд хамшыгаа шуун хүдэлмэрилжэ байнад.

Посольско загаһанай заводой эмхитэй коллектив (директорынь нүхэр Корпаков) энэ жэлэй түрүүшын хоёр һарын турша соо эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилжэ кварталайгаа даалгабари уридшалан 157 процент дүүргээд байна.

Энэ заводой коллективһээ нэгэшье дутангүй хүдэлмэрилжэ Горячинскэ загаһанай заводой хүдэлмэришэд (директорынь нүхэр Кушеев) нилээд үндэр амжалтануудые түйлаба. Һүүлэй мэдээгэй ёһоор энэ завод түрүүшын кварталай түсэб 179 процент дүүргэжэ гүрэндэ ехэхэн нэмэлтэ продукци оруулба.

Тэрэшэлэн Ярууныэ загаһанай заводой ба Усть-Баргажанай загаһа барилгын станциин коллективүүд эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ кварталайгаа түсэбтэ даалгабари холо үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Эдэ заводуудай загаһашад түйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй бүри үндэр амжалтануудые түйлахын тула оролдон хүдэлмэрилжэ байна.

И. ДАЛЬБАЕВ.

Февралиин дүн

ПВЗ-гэй паровоз заһалгын пахын хүдэлмэрилэгшэд февраль һара соо эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, түс пех һарынгаа даалгабари 220 процент дүүргэбэ.

Слесарь нүхэр Халапцуев февралиин 25-ай үдэр тон харюусалгата хүдэлмэриие бүтээжэ, халаанайнгаа даалгабари 240 процент дүүргэһэн байха юм.

Мүн энэ үдэр вагоной мөөрнүүдые хэдэг пехэй токарьнууд нүхэд Ковеля, Коневец ба Герасимов гэгшэд ажалай үндэр амжалтануудые түйлаһан байна.

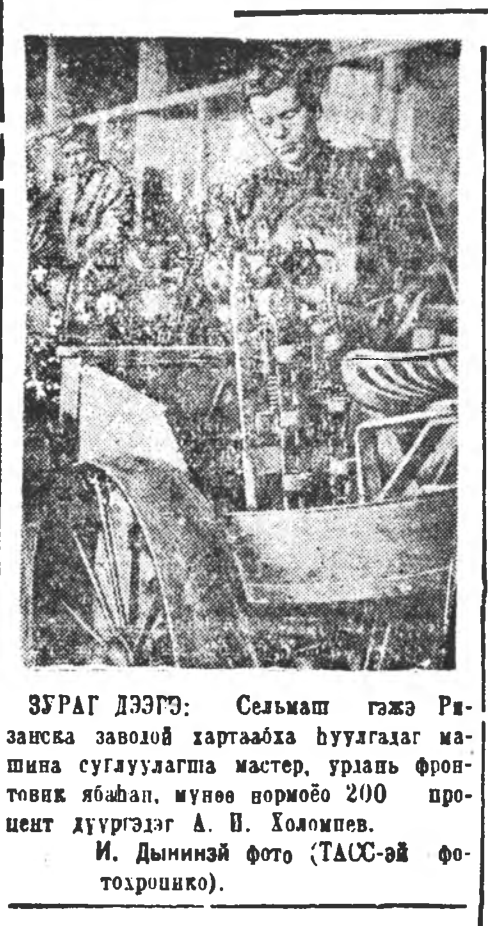
ГУРБАН ХҮНЭЙ ОРОНДО

ПВЗ-гэй нүхэр Нарыгинай мастераар хүдэлмэрилдэг участогта токарь нүхэр Степанов үнэхөөрөө патриотическаар хүдэлмэрилжэ, гурбан хүнэй хэхэ хүдэлмэриие дүүргэдэг байна. Мүн токарь нүхэр Ульяна Лебедева даалгабаряа 240 процент дүүргэжэ, үндэр шанартай продукци үйлэдбэрилнэ.

Комсомолецууд нүхэд Екатерина Толомина, Григорий Степанюк гэгшэд өөһэд хоорондоо мүрысөөндэ холодоо түрүүлнэд.

Эдэ эдибхитэд халаанайнгаа даалгабари 270 процентһээ доошо бэшээр дүүргэдэг байна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ҺОНИН

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сельмаш гэжэ Ризанска заводой хартаабха һуулгадаг машина суглуулагша мастер, урдань фронтовик ябаһан, мүнөө нормоёо 200 процент дүүргэдэг А. И. Холомпев.

И. Дыниинэй фото (ТАСС-эй фотохронико).

Орон дотороо бүтээһэн электронно микроскоп

ЛЕНИНГРАД, мартын 1. (ТАСС). Гүрэнэй оптическа институдай экспериментальна мастерской болбол 25 мянга дахин томо болгодог электронно микроскопуудай түрүүшын бүлэгые гаргажа байна.

Микроскопой конструктор физико-математическа наукануудай кандидат В. Н. Верннер гэгшэ ТАСС-эй корреспондентэй хөөрэлдэхэдөө ингэжэ мэдээсэбэ:

—Электронно микроскоп байгуулха тушаа хүдэлмэри үшөө 1939 ондо академик А. А. Лебедевэй хүтэлбэри доро эхилһэн байна. Жэл үнгэрһэн хойно 10 мянга дахин томо болгодог макет хэгдэһэн байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүд соо лаборатори болбол конструкциие шудалха тушаа хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһэн байна. Урдаа табигдаһан зорилгоёо 1943 ондо бэелүүлжэ шадаабди.

Эгээл дээдэ шатадаа хүрэһэн гэрэлтэ микроскоп болбол 2000 дахин томо болгодог байгаа. Микроскопто электронно туяа хэрэглэһэнэй ашаар гэрэлтэ микроскопоор хаража болошогүй жэжэ зүйлнүүдые хаража болохо арагатай болообди.

Манай электронно микроскоп болбол хилын саанахи олон янзын микроскопуудһаа ехэ һайн ба илгаатай байна.

Хүдөө ажахые электрификацилга

ГОРЬКИЙ, мартын 1. (ТАСС). 1945 он соо область дотор нэгэ мянган киловатт хүсэтэй 40 гидроэлектростанци ба 11 тепловой электростанцинууд баригдаһан ба ашаглалгада оруулагдаһан байна. Городской электросетиин энергээр 35 колхозууд ба 2 МТС хангагданхай. Үнгэрһэн жэлдэ бүхыдөө 122 колхоз ба 12 МТС электрифицировалэгдэһэн байна.

Энергетическэ бааза байгуулха ябадал болбол колхозуудта таряа сохихо, ороохо илагаха, уһаар хангаха, малай тэжээл бэлэдхэхэ, модо хюрөөдэхэ, модо, зооһо болбосоруулха ба бусад хүдэлмэри хэхэ ябадалда электроэнерги ашаглагдаха һайн болоо.

1946 он соо 500-һаа доошо бэшэ колхозууд, бүхы машинно-тракторна станцинууд, монтажна мастеркойнууд ба туһаламжын ажахынуудые электрификацилхаар хараалагдажа байна. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула 150 гидроэлектростанцинуудай барилга, монтаж, реконструкци ба хамта дээрээ мянган киловатт хүсэтэй 50 тепловой электростанцинуудые ашаглалгада оруулха, тэрэшэлэн Горьковско энергосетиин заводуудта 1.800-госетьнүүдые оруулха гэжэ тухайлагдаа.
госетьнүүдые оруулха гэжэ тухайлагдаа.

Хүдөөгэй залуушуулай бүхэсоюзна санын мүрысөөнэй илагшад

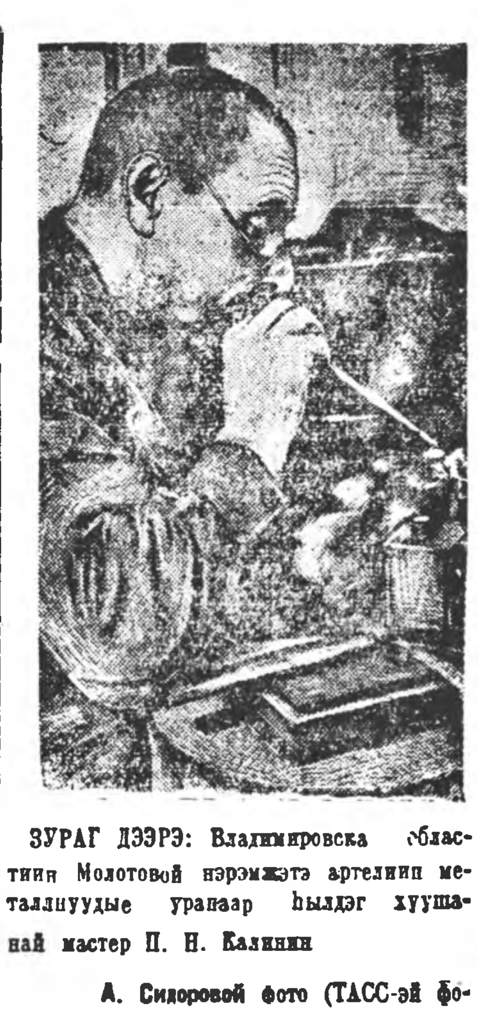
СВЕРДЛОВСК, мартын 1. (ТАСС). Хүдөөгэй залуушуулай Бүхэсоюзна санын мүрысөөн дүүрэбэ. Нэгэдэхи һуури Московско областиин санашадай команда, хоёрдохи һуури Горьковско областиин санашад, гурбадахи һуури Чувашска АССР-эй спортсменүүд эзэлһэн байна.

Нэгэдэхи һуури эзэлһэн залуу санашад Полевин (Свердловско обл.), Малофеева (Московско обл.), Будашникова (Чувашска АССР) гэгшэд болоно.

Магаданда шэнэ барилга хэгдэнэ

Захын хойтын шэнэ столица болохо Магадан дээгүүр Ногаевска бухтаһаа эхитэй Колымскэ шоссе гарана. Үргэн шоссе уруудан олон дабхар гэрнүүдтэй гоё үйлсэнүүд жэрыгтэй юм. Эндэ эгээл һайн гэрнүүдэнь байна.

Байрын гэрнүүдые барилга таһалгарагүйгөөр үргэлжэлнэ. Колымска шоссе дээрэ һаяхан гурбан шулуун гэрнүүд баригдажа эхилһэн байна. Тэдэнэй хоёронь баригдажа дүүргэгдэжэ байна. Магадан дээрэхи эгээл ехэ гэр болохо 84 байратай гэрэй һууриин нүхэ малтагдажа дүүрэжэ байна. Архитекторнууд гэрэй таатай зохид байхыень хараалһан байна. ... тань ваннанууд, паараар дулаасуулга.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Владимировска областиин Молотовой нэрэмжэтэ артелиин металлнуудые уранаар һыдэг хуушанай мастер П. Н. Калинин

А. Сидоровой фото (ТАСС-эй фотохронико).

Сталинградска тракторна заводой 4 мянгадахи трактор

СТАЛИНГРАД, мартын 1. (ТАСС). Сталинградска тракторна заводой гол конвейерһээ 4 мянгадахи «СТЗ-НАТИ» гэжэ трактор гараба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВОЖДИИН ҮГЭ АЖАЛАЙ ШЭНЭ ГАБЬЯА ТЭЭШЭ ЗОРИГЖУУЛНА

Москва городой Сталинска hунгуулиин округой hунгагшадай hунгуулиин урда тэхи суглаан дээрэ хэлэhэн нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ үгые толилhон газетэнүүдые абамсаараа, Заиграйн аймагай партийна организаци болбол энэ программата үгые ажалшан арадта ойлгуулжа үгэхэ тушаа хүдэлмэри хэжэ эхилhэн байгаа.

Байгша оной февралиин 16-да ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой заседани дээрэ нүхэр И. В. Сталинай үгые аймагай ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха тушаа хэмжээ-ябуулганүүдые хараалжа баталhан байгаабди. Эгээн түрүүлжэ аймагай центртэхи интеллигентнүүдэй хамтын суглаан дээрэ «Нүхэр Сталинай үгэ ба советскэ интеллигенциин зорилгонууд» гэhэн элидхэл хэйдэhэн байха юм.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Р. Сафронов болбол тус суглаан дээрэ энэ асуудалаар дэлгэрэнгы ба тодо hонор элидхэл хэжэ, аймагай партийна, советскэ, комсомольско болон ажахын бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ үгые hайнаар ойлгуулжа үгэбэ. Мүнөө аймагай олонхи хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд тэрэ тоодо партиин айкомой бюрогой членүүд нүхэд Шальнов, Ботов, Цыжипов, ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй Исполкомой членүүд нүхэд Рудаков ба Левченко болон бусад колхозууд, МТС-үүд болон эмхизургаануудта гаража, тэндэхи эрэгтэй эмэгтэй ажалшадта нүхэр И. В. Сталинай үгые ойлгуулжа ябана.

Усть-Курбын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ, Үнэгэтэйн сельсоведэй XVIII партсъездын ба Орджоникидзиин нэрэмжэтэ болон бусад олон колхозуудаар хамтын суглаанууд олон тооной эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудай эдибхитэй хабаадалгатайгаар боложо, нүхэр И. В. Сталинай программата үгэтэй танилсахаhаа гадна, энэ үгэhөө зүб тобшолол хэжэ, ажал хүдэлмэреэ үг үнэлэhөөрынь hайжаруулха нэгэн хүсэлэнгэйгөөр хүдэлмэрилжэ байнад.

Нөрлэгдэhэн сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин нээмэл суглаан дээрэ хабаадалсаhан тус колхозой моришон нүхэр Е. В. Постников гэгшэ арадуудай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай үгэтэй танилсаад байхадаа, алуу моридтоо hайн харууhалга хэжэ, тобир тарган шадалтай болгохо, хабарай тарилгада hайнаар бэлэдхэхэ, үбhэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха гэхэ мэтын уялганууды бэе дээрээ даажа абаба. Тус сельсоведэй Майн 1-эй нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүд вождиингоо үгые зүбшэн хэлсэжэ, тэрэнтэй hайнаар танилсаhанайнгаа эсэстэ хабарай тарилгада бэлэдхэхэ бүхы хүдэлмэрине мартын 1-hээ хойно бэшэ бүрин түгэс дүүргэхэ гэжэ социалистическэ уялгануудые бэе дээрээ даажа абабад. Тэрэшэлэн III Интернационалай нэрэмжэтэ колхозой членүүдэй хамтын суглаан политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэбэ.

Аймагай бүхы колхозуудай, МТС-үүдэй партийна ба комсомольско эхин организациунуудай хамтын суглаанууд хаа-хаанагүй боложо, нүхэр И. В. Сталинай үгые шудалжа байна. Жэшээлхэдэ, Черемховско леспромхозой партийна эхин организаци болбол кадрово хүдэлмэришэдтэйгөө хоёр дахин суглаа хэжэ, 285 хүнүүдтэ энэ үгые ойлгуулжа үгөө. Тус леспромхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Кислицин ба леспромхозойнь директор нүхэр Перевалов гэгшэд өөрынгөө хүдэлмэришэдтэ энэ үгые hайнаар ойлгуулхаhаа гадна, тэдэнэй бэе дээрээ даажа абаhан социалистическэ уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь халуун туhаламжа үзүүлдэг болоо. Энэ леспромхозойхид мартын 20 хүртэр модо бэлдэхэ ба зөөбэрилхэ түсэбөө 100 процент дүүргэхэ, тиимэhээ үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй хүн ой соо hоо гарахагүй гэhэн лозунгтойгоор хүдэлмэрилнэд. Эндэхи модо отолэгшод ажалайнгаа бүтээсые 115 процент дээшэлүүлхэ, модо отологшод үйлэдбэриин бүтээсые 130 процент хүргэхэ гэхэ мэтын уялгануудые абаба.

Энэ леспромхоздо хүдэлмэрилдэг Табатын сомсоведэй «СССР» гэжэ хүдөө ажалай артелиин член нүхэр Жамбал Доржиев гэгшэ модо отолходоо үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэнэ. «Улаан-Эрхирэг» колхозой членүүд нүхэд А Воробьев ба Ж. Гураев гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 156 процентhээ 200 процент хүртэр дүүргэнэ. Леспромхозой кадрова хүдэлмэришэн, ВЛКСМ-эй член нүхэр Василий Алексеев гэгшэ үдэрэйнгөө нормые 200 процент дүүргэжэ, түүхэтэ үгэдэ харюусана. Тус леспромхозой модо зөөбэрилдэг П. Г. Ерофеевэй хүтэлбэрилдэг бригада үдэрэйнгөө даалгабарине 190-hөө 200 процент хүртэр дүүргэнэ. Тиибэ ябаhаар модо отолхо ба зөөбэрилхэ түсэб энэ леспромхоздо тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Февралиин 28-ай мэдээгээр модо отолхо түсэб ородоо 63 процент, модо зөөбэрилхэ түсэб 35 процент болгогдоод байна. Тиимэhээ тус леспромхозой партийна организаци ба дирекциин хүтэлбэрилэгшэд энэ талаар эрид шууд хэмжээ абаха хүргэтэй болоно.

Хандагатайн мехлеспунктын Араморско

*

К. ЩЕРБАКОВ, ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой секретарь.

* *

участогай стахановецуудай слёт hаяхан боложо, нүхэр И. В. Сталинай түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр шудалhан байгаа. Энэ үгын харюуда тэндэхи түрүү стахановецууд ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлаха гэhэн уялгануудые абаhанайнгаа hүүлээр, үглөө үдэрhөөнь эхилжэ амаардаа бэшэ бодото ажалаараа бэе дээрээ даажа абаhан уялгануудаа дүүргэжэ эхилээ. Модо отологшо комсомолец Илья Болынев гэгшэ хэрбээ февралиин 17-до үдэрэйнгөө нормые 480 процент дүүргэhэн байгаа hаа, үглөө үдэрынь үдэрэйнгөө нормые 540 процент дүүргэжэ энэ үгэдэ харюусаhан байгаа. Нүхэр Болынев болбол үндэр темпээ заахаашье hуладхангүйгөөр улам саашаланань үргэлжэлүүлhээр.

Аймагай колхоз, МТС, ажаүйлэдбэриин предприятинууд болон эмхизургаануудай партийна эхин организацинуудай дэргэдэ кружогууд эмхидхэгдэжэ, тэндэ олон тоонон коммунистнууд, комсомолецууд болон партийнабэшэ эдибхитэд энэ түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр шудалжа байха юм. ВКП(б)-гэй айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, түрүүн түрүүндэ тэрэнэй агитаци ба пропагандын таhагай хүдэлмэрилэгшэд болбол энэ кружогуудай хүдэлмэридэ үдэр бүри бодото туhаламжа үзүүлжэ, өөрынгөө штадын ба штатнабэшэ лекторнуудаар дамжуулан политическэ ба теоретическэ элидхэл ба лекцинүүдые удаа дары уншуулха хүргэтэй болоно гээшэ. Иигээшье ВКП(б)-гэй обком биднэрhээ эриилтэ хэнэ.

Ой модоной ажаүйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд болбол барилгын модые элбэг дэлбэгээр бэлэдхэжэ, Эхэ ороноо үгэхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр үдэр ерэхэ тудам эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилжэ байха юм. Тиихэ зуураа нютагай түлишын ажаүйлэдбэриин республиканска Управлениин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд Черемховско леспромхозой хүдэлмэришэдтэ хэрэгтэй шухала хэрэгсэлнүүдээр хангаха тушаа гол анхаралаа табидаггүй байhыень энэдэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна.

Юундэб гэхэдэ, тус леспромхоздо үгтэхэ ёhотой эд бараа, эдихэ ууха юумын зүйлые болон модо бэлэдхэл дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхозниигуудта үгтэхэ ёhотой бүд, эдеэ ба мылэ гэхэ мэтын шухала зүйлнүүдые тусгаар таhалжа үгэдэггүй заншалтай. Энэнь үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн haaд тойро татадаг байhаниинь нютагай түлишын ажаүйлэдбэриин республиканска Управлениин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Петрокас болон тэрэнэй орлогшонор мэдэхэ ёhотой гэжэ hананам.

Вождиин программата үгын харюуда дэлгэрhэн патриотическэ хүдэлөөнине зүб мүрөөрынь жолоодожо, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые саашаланань дээшэлүүлхэ тушаа леспромхозуудай партийна эхин организацинуудай ба дирекциин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэхэhээ гадна, түрүү стахановецуудай баян дүй дуршалые бүгэдэниитын хүдэлөөн болгохо тушаа бага бэшэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

Дээдэ-Таленгын сельсоведэй Димитровай нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин эрэгтэй эмэгтэй членүүд болбол Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Нарком, Верховно Главнокомандалагша, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр И. В. Сталинай программата үгые угаа ехээр hонирхожо барандаа шахуу тэндэ эмхидхэгдэhэн кружогто ябажа, гүнзэгыгөөр шудалжа байха юм.

Тус колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Шульгина гэгшэ өөрынгөө партийна организациин агитаторнуудые hунгуулиин энэнэй урда тээ байhан участогуудаар ябуулжа, аяар 245 эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудта энэ түүхэтэ үгые ойлгуулжа байна. Нүхэр И. В. Сталинай үгые тус колхозой членүүд болбол колхозуудые большевистскэ ба колхозниигуудые баян шадалтай болгохо гэhэн түүхэтэ документ гэжэ тоолоод, энэ үгые шудалхаhаа гадна, ажал хү-

дэлмэреэ эршэмтэйгээр хэхэ нэгэн хүсэлэнтэй.

Арадуудай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай үгэ хадаа ажалшан арадые шэнэ-шэнэ амжалтанууд тээшэ зоригжуулна. Доодо-Курбын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин эрэгтэй эмэгтэй членүүд энэ үгые гүнзэгыгөөр шудалжа байна. Тус партийна эхин организациин эрхим агитаторнууд нүхэд Будаев, Затхоева, Цыбиков болон бусад нүхэр И. В. Сталинай үгые айлнуудаар ябажа, буряад хэлэн дээрэ колхозниигуудта hайнаар ойлгуулжа үгэхэhөө гадна, тус үгын харюуда абаhан социалистическэ уялгануудаа хэрэгтэ эршэмтэйгээр дүүргэжэ байhаниинь шалгажа үзэхэ зуураа, энэ уялгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэнь халуун туhаламжа колхозниигуудта үзүүлдэг болонхой.

Энэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүд болбол СССР-эй Верховно Советтэ hунгалтануудые хэхэ кампаниин бэлэдхэлэй үедэ нилээдгүй hайнаар хүдэлмэрилжэ, малай үбэлжэлгэ дээрэ элирүүлэгдэhэн дутуу дундануудаа саг дарыдань усадхахаhаа гадна, ерэхэ хабарай тарилгата бэлэдхэл хэхэ хүдэлмэрине нилээдгүй эршэмтэйгээр хэhэн байгаа. Мүнөө тус колхозойхид hунгуулиин үдэртэ түйлаhан зарим нэгэн амжалтануудаа ажал хүдэлмэри дээрээ бэхижүүлхэ нэгэн hанаатайгаар урда урдынхиhаан үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байха юм.

Эдэ бүхы баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, үргэн ниитэ эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудай политическэ эдибхиин угаа ехэ үндэр дэбжэлтэ хүрэhэниинь эли тодоор харуулна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ушар иимэhээ партийна болон комсомольско эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол өөhэдынгөө анхарал оролдолгые гансахан кружок эмхидхэд хизаарлаха бэшэ, энэ кружогой хүдэлмэринүүдые үшөө hайжаруулха тушаа ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэхэ хүргэтэй болоно.

Манай большевистскэ партиин ба бүхы советскэ арадай агууехэ вождь ба багша нүхэр И. В. Сталинай алтан үгэ хадаа манай Эхэ орон соо коммунизм байгуулха бодото программа болохо тулада энэдэ хэлэгдэhэн түүхэтэ заабаринуудые бодото ажал хүдэлмэри дээрээ нэрэтэй түрэтэйгээр бэелүүлхын түлөө хүдэлмэришэн бүхэн, колхозууд бүхэн, советскэ интеллигентнүүд бултадаа үшөө эршэмтэйгээр, дайн сэрэгэй үедэ түйлаhан темпээ заахашье hуладхангүйгөөр хүдэлмэрилхэ ёhотойбди.

Нүхэр И.В. Сталинай үгэ хадаа бидэнэрые шэнэ амжалтанууд тээшэ зоригжуулжа, ажал хүдэлмэридэхи зарим дутуу дунда зүйлнүүдээ ойрын сагта усадхажа, республикаяа түрүү республиканууудай нагандо оруулхые зоригжуулна.

Манай аймагай партийна эхин организацинууд болбол агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай программата үгые ажалшан арадта гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэхэ ба энэ үгэ соо хэлэгдэhэн программата заабаринуудые бэелүүлхэ талаар үшөөл горьтой хүдэлмэри хээгүй байнабди гэжэ түбхын түрүүндэ коммунистнууд ба комсомолецууд ойлгожо, малай үбэлжэлгэ дээрэ элирүүлэгдэhэн дутуу дунда зүйлнүүдые ойрын үдэртэ усадхаха, ерэхэ хабарай тарилгада эрхим hайн бэлэдхэл хангажа, мүнөө жэлhээ эхилжэ үндэр баян ургаса түйлажа, колхозуудаа большевистскэ ба колхозниигуудаа баян шадалтай болгохын түлөө үшөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ, энэ программата үгэ соо табигдаhан зорилгонуудые бэелүүлхэ үүргэтэй болонобди.

Аймагай колхоз, МТС ажаүйлэдбэриин предприятинууд болон эмхизургаануудай коллективүүдэй членүүд болбол энэ үгын харюуда өөhэд дээрээ тон тодорхой ба тэрээнтэй хамта тон харюусалгатай социалистическэ уялгануудые абаhан байна гээшэ. Тиимэhээ бүхы коммунистнууд болон комсомолецууд болбол энэ уялгануудаа түбхын түрүүндэ өөhэдөө нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ бүхы ажалшадые ажалай шэнэ амжалтанууд тээшэ зоригжуулха байhандань ямаршье ажаг hэжэг байхагүй.

Москва городой Сталинска hунгуулиин округой hунгагшадай hунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэhэн үгые «Улаан Эрхирэг» колхозой колхозниигууд үзэжэ байна.

Я. Красовцевай фото.

Мясокомбинадай коммунистнуудай суглаанh…

hаяхан Улан-Үдын Мяханай консервнэ комбинадай партийна организациин членүүдэй суглаан болоhон байгаа. Энэ суглаанда тус комбинадай ВКП(б)-гэй членүүд, комсомолецууд ба партийнабэшэ хүдэлмэришэд, албахаагшад угаа эдибхитэйгээр хабаадалсаhан байха юм.

Тус комбинадтахи ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторг нүхэр К. Ф. Воронцова болбол «Нүхэр Сталинай үгэ ба партийна организациин зорилгонууд» гэhэн элидхэл хэбэ. Нүхэр Воронцова өөрынгөө элидхэл соо нүхэр Сталинай түүхэтэ үгын удхашанарые үргэнөөр хэлэхэ зуураа, Мяханай комбинадай дэргэдэхи партийна организациин ба бүхы коллективэйнгээ урдахи зорилгонууд тухай тогтон хэлэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд нүхэр И. В. Сталинай үгые гүнзэгыгөөр шудалжа, тэндэ табигдаhан программые нэрэтэйгээр бэелүүлхын түлөө хамаг хабаяа элсүүлхэбди гэхэ зуураа, заводой, мүн цехүүдэй хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлhэн байгаа. Нэрлэгдэhэн завод хадаа графигай ёhоор түсэбөө дүүргэдэггүй гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Мүн тэрэшэлэн консервнэ заводые түүхэй эдээр хангадаг цехүүдэй хүдэлмэрине яhала хатуугаар шүүмжэлбэд.

Тэрэшэлэн суглаанда хабаадалсагшад заводой механикын таhагай ба заводой главна инженер нүхэр Пинскиер хадаа капитальна ба текуще заhабарилгада хайша хэрэг хандана гэжэ шүүмжэлээ.

Главна технологой уялга түр зуура гүйсэдхэгшэ нүхэр Пичнов 6 лбод ажалшадай тэнюун байдалые нилээдгүйгөөр үргэхэ, хүн зониые улам ехэ эдеэ-хоолой зүйлнүүдые үгэхэ гэhэн нүхэр И. В. Сталинай үгэ хадаа түбхын түрүүндэ, манай Мяханай комбинадай коллективтэ хабаадана гэбэ. Тиимэ тула манай партийна организаци хадаа нүхэр И. В. Сталинай табиhан программые комбинадай коллективэй дунда үргэнөөр ойлгуулха үүргэтэй болонобди. Мүн тэрэшэлэн социалистическэ мүрысөөе улам саашань эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ, шэнэ-шэнэ социалистическэ уялгануудые абажа, үйлэдбэриин бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ уялгатай болонобди гэхэ зуураа, мүнөө зарим цехүүдэй үйлэдбэриин түсэбые дүүргэдэггүй тухай нүхэр Иванов тодоор хэлэбэ. Жэшээлхэдэ, консервнэ цехтэ ажалай бүтээсэ урда hарада оройдоо 64 процент, мүн февраль hарада энээнhээ дээшэ болохогүй байха юм. Мүн тэрэшэлэн арhа-үhэнэй цехын хүдэлмэри доодо хэмжээндэ байна гэжэ шүүмжэлбэ.

Энэ суглаагаар тусхай таhагай начальник партийнабэшэ нүхэр Френкель гэгшын үгые угаа ехэ анхаралтайгаар шагнабад. Нүхэр Френкель болбол манай комбинадай коллективэй дунда шүүмжэлэл ба бэеэ шүүмжэлхэ ябадал тон hулаар дэлгэрүүлэгдэнэ гэбэ Заводой дирекци приказуудые хойно-хойноhоонь гаргадагшье hаа, тэрэнэй дүүргэлтые нягтаар шалгаха заншалгүй байдаг юм. Мүн ажалай ба гүрэнэй жаяг зуршамые эбдэдэг ушарнууд бии. Энэ бүхы дутуу дунда зүйлнүүдые дары усадхаха хэмжээнүүдые хараалха хэрэгтэй гэбэ.

Комбинадай агитпунктые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Беляев гэгшэ коллективэйнгээ нүхэр И. В. Сталинай үгые ямараар шудалжа байhан тухай тодорхойгоор хэлэхэ зуураа, ханын газетын удхашанарай тухай тогтон хэлэбэ. Энэ политическэ удхашанартай хүдэлмэридэ зарим коммунистнууд онсо анхаралаа табидаггүй зантай байна. Мүнөө хаяын … болбол нүхэр И. В. Сталинай … зорилгонуудые дүүргэхын түлөө … арга-боломжо хэрэглэжэ шадаагүй … гэжэ тэмдэглэбэ.

Нүхэд Карасев, Кутарева, … Воробьева ба бусад үгэ хэлэгшэд … да суглаанда хабаадагшад hунгуулиин урда тээхи суглаанда нүхэр И. В. Сталинай үгэ соо табигдаhан программа … партийна организациин ба комбинадай коллективэй бүхы хүдэлмэриин … hуури болгон табиха гэhэн … шиидхэбэри батадан абаба.

Тус партийна суглаанда хабаадагшад hунгуулиин участогуудаар … цехүүдээр агитационно ойлгуулгын хүдэлмэрине эршэмтэйгээр … агууехэ Сталинай үгые арад зоной … үргэнөөр ойлгуулха ябадалые … гэжэ партбюрогые уялгаба. Мүн … шэлэн ширпотребэй цехүүдэй начальнигууд нүхэд Власова ба Квасова … hээ тэдэнэрэй хүдэлмэриин тухай … тийна бюрогой шиидхэбэрине … дүүргэхэ гэжэ эрилтэ хэбэд. Мүн … ын директор нүхэр Романова ба … даагша нүхэр Трофимова гэгшэдые … хоолой шанарые ойрын саг соо … hайжаруулха, столово соогоо … эмхи журам байгуулха тухай … хэбэ.

Мүнөө Мяханай комбинадай коммунистнууд партийна суглаанай шиидхэбэриые оролдоготойгоор бэелүүлжэ эхилбэ. Эндэхи агитаторнууд нүхэр Сталинай үгые шудалха хүдэлмэрине … коллективэй дунда үргэнөөр … эхилhэн байна.

Б. ДАНСАРУ…

Колхозно политhургуулиин хүдэлмэри тухай

Ивалгын аймагай Гильбиринэй сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин дэргэдэ 1945 оной декабрь hарада политhургуули эмхидхэгдэhэн байгаа.

Тус сомоной Ленинэй ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудай коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эдибхитэй хабаадалгатайгаар hарадаа 3—4 заняти үнгэргэгдэнэ. ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша нүхэр Николаев политhургуулиин заняти хүтэлбэрилнэ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци (секретарьнь нүхэр Д. Жалсараев) тэрэнэй дэргэдэ эмхидхэгдэhэн политическэ hургуулида хамта дээрээ 8 хүн hуралсана. Тэдэнэй дунда ехэнхинь ВКП(б)-гэй членүүд, комсомолецууд ба колхозой түрүү стахановецууд hурадаг байна. Энэ hургуулиин занятиин эхилhэнhээ хойшо тэндэ hурагшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар hарадаа 3—4 дахин заняти үнгэргэгдэжэ, мүнөө, «ВКП(б)-гэй историин хураангы курсын» 8-дахи бүлэгые шудалжа байнад. Энэ занятида хабаадалсадаг ВКП(б)-гэй членүүд, комсомолецууд ба партийнабэшэ эдибхитэн хадаа лекци гү, али элидхэл шагнаад байхадаа, тэрээн тухайгаа конспект зохёодог заншалтай юм.

Энэ политhургуулида ябагшадай дунда үзэхэ темээ анхарал оролдолготойгоор шудалжа байдаг коммунистнууд олон байха юм. Жэшээлхэдэ, тус сомоной hургуулиин багша П. Х. Дабаныренова, уншалгын байшангые даагша Б. Галсанов, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. П. Дабацыренов, ветврач нүхэр Быков ба бусад энэ hургуулиин занятиин эхилhээр нэгэшье занятида хожомдонгүй ябаха зуураа, «ВКП(б)-гэй историин хураангы курсын» бүлэгүүдые гүнзэгыгөөр шудалдаг, өөhэдынгөө политическэ ба теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлдэг байха юм.

Тус сомоной hургуулиин багша нүхэр Ц. Х. Дабаныренова лекци гү, али элидхэл шагнаhанайнгаа hүүлээ, тэрэ темээрээ хоёр конспект зохёодог заншалтай болоо. Мүнөө өөрөөшье hунгуулиин кампаниин урда тээ Советскэ Союзай hунгуулиин системэ тухай ба бусад политическэ темээр тус колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудай дунда хэдэн олон хөөрэлдөөнүүдые ба элидхэлнүүдые эдибхитэйгээр үнгэргэhэн байна.

Мүнөө тус политhургуулида hуралсагшад хадаа 1946 оной февралиин 9-эй үдэр Москва городой Сталинска hунгуулиин округой hунгагшадай hунгуулиин урда тээхи суглаанда нүхэр И. В. Сталинай хэлэhэн үгые гүнзэгыгөөр шудалжа эхилээд, өөhэдөө колхозой членүүдэй ба фермэнүүдэй малшадай дунда энэ түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр ойлгуулха хүдэлмэрине эршэмтэйгээр ябуулна. Плангаяа агитатор нүхэр Быков ба Тугутов гэгшэд агитационно-ойлгуулалгын хүдэлмэрине эршэмтэйгээр ябуулжа, эрхим агитаторнууд боложо шалгарhан байнад.

Тус колхозойхид хадаа нүхэр И. В. Сталинай үгэдэ харюу болгон социалистическэ мүрысөөндэ үргэн дэлгэсэтэйгээр оролсожо, ажалай шэнэ-шэнэ амжалтануудые түйлаха байhанаа колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Д. П. Дабацыренов мэдүүлээ. Тиин, энэ колхозойхи малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлөөрынь дүүргэхэ, хабарай тарилгада эрхим шанартайгаар … гэhэн нэгэн хүсэлэнтэй.

Энэ колхозой членүүд партийна организациин ба колхозой правлениин үүсхэлээр февралиин 3-ай үдэр … бүхы членүүдэй воскресник … энэ воскресниктэ 41 эрэгтэй … колхозниигууд, hургуулиин hурагшад … баадалсажа, нэгэ үдэр соо 102 … ожорhо сабшаhан байна. Тэрэшэлэн … дээрэ наг шэбхэ зөөбэрилхэ хүдэлмэри … урда урдынхиhаан улам эршэмтэйгээр … жэ байнад. Сабшалан хадалан … шоной үhа хаажа, мүлhэ ехээр … hон байха юм. Ерэхэ жэлэ сабшалангай … ургасые дээшэлүүлхэ тушаа ехэхэн … хараалаа табижа, 13 километр сабшалангай талмай хашаалхын түлөө … ба газаhанай модо отолжо, тэрэниие … барилжэ эхилбэд.

Партийна эхин организациин … суглаанда хабаадалсагшад өөhэдынгөө … дэлмэриин зарим дүн гаргаха … өөhэдынгөө хүдэлмэриин дутуу … да зүйлнүүдые элирүүлжэ, … шадаа хамаг бүхы хүдэлмэрее hайжаруулха гэжэ тогтообо. Энэ суглаанда … И. В. Сталинай үгые иимагта … дамжуулан шудалха, колхозниигуудай дунда үргэнөөр ойлгуулхын түлөө … тическэ ба теоретическэ дүрим … хэлтэй коммунистнуудые, комсомолецуудые болон хүдөөгэй интеллигентнүүдые томилхо гэхэ мэтын шухала … ябуулгануудые хараалhан шиидхэбэри батадан абаба.

Б. ЦЫДЕ…

Коммунистнуудай үүсхэлээр...

ЗАИГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). Тус аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд, хүдэлмэришэд ба советскэ интеллигентнүүд болбол 1946 оной февралиин 9-дэ Москва городой Сталинска hунгуулиин округой hунгагшадай hунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэhэн программата үгые гүнзэгыгөөр шудалжа байна. Энэ хүдэлмэрине коммунистнууд ба комсомолецууд эдибхитэйгээр хүтэлбэрилжэ, эндэ эмхидхэгдэhэн кружогуудта имагта политическэ ба теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй эдибхитэй хүнүүдээ томилно.

Аймагай ажалшад болбол энэ үгые кружогто ябажа шудалхаhаа гадна, ажал хүдэлмэри дээрээ шэнэ-шэнэ амжалтанууды түйлажа харюусаха гэhэн патриотическэ хүдэлөөнине дэлгэрүүлнэ. Жэшээлхэдэ, Горхон гэжэ замай дистанциин хүдэлмэришэн нүхэр Л. П. Семёнов гэгшэ январь hара соо 800 хэhэг шпалай модо хэжэ, рекорд түйлаба. Мүнөө энэ нүхэр агууехэ вождиин алтан үгын харюуда шэнэ уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ, бүхы коллективэйнгээ членүүдэй дунда түрүү стахановецын нэрэдэ хүртэбэ.

Тэрээнhээ гадна, hаяхан болоhон аймагай колхозуудай тариян ажалай бригаданууды бригадирнуудай, ефремовскэ ба шурыгинскэ звенонуудай звеньеводуудай болон колхозуудай ахалагша мориншодой аймагай зүблөөн дээрэ нүхэр И. В. Сталинай программата үгые зүбшэн хэлсээд, ерэхэ хабарай тарилгада эрхим бэлэдхэл хангажа, үндэр баян ургаса түйлаха гэhэн уялгануудые бэе дээрээ даажа абаад байха юм. Тус үгын харюуда абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгээр бэелүүлжэ, адуу малай үбэлжэлгэ дээрэ элирүүлэгдэhэн дутуу дунда зүйлнүүдээ усадхажа байhан ба ерэхэ хабарай тарилгада эрхим бэлэдхэл хангажа байhан колхозууд, бригаданууд болон звенонуудай тоо hүүлэй үедэ тус аймаг соо нилээдгүй олошороо. Энэ шухала хүдэлмэрине имагта коммунистнууд ба комсомолецууд хүтэлбэрилнэд.

Аймагай промкомбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хамтын суглаан дээрэ 30 гаран түрүү стахановецууд хабаадалсажа, нүхэр И. В Сталинай үгэhөө дулдыдаhан зорилгонууд тушаагаа зүбшэн хэлсэхэ зуураа, энэ үгые бүримүhөөн hайшаажа, Сталинска дүрбэдэхи Табанжэлэй үедэ хэхэ хүдэлмэриинэй программа гэжэ нэгэн hанаалаараа hайшаан хэмжэхэhээ гадна, бэе дээрээ тодорхой социалистическэ уялгануудые абажа. 1946 оной июурта бүтээн гаргаха үйлэдбэриингөө түсэбые байгша оной декабриин 5 хүртэр гэхэ гү, али Сталинска Конституциин үдэр хүртэр 105 процент дүүргэхэ гэhэн тон харюусалгатай ба хүчэтэй уялганууды бэе дээрээ даажа абаад, урда урдынхиhаан үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад. Тус комбинадай коллективэй членүүдэй дунда ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байдаг стахановецуудай тоо hүүлэй үдэрнүүдтэ нилээдгүй олошороо.

Арадуудай агууехэ вождь нүхэр … Сталинай түүхэтэ үгын харюуда … листическэ мүрысөөндэ оролсожо … комбинадай хүдэлмэришэд болбол … бүтээсые тогтоогдоhон норм … пент хүдэлмэришэд бүхэн … мүн ажалай ба гүрэнэй жаяг … эблэхэ ябадалые бүримүhөөн … хүдэлмэридөө хожомдонгүй ерэхэ, … hо гаргаха ябадалые усадхаха … уялгануудые абаhан байгаа.

Мүнөө тус комбинадай арhа … хын хүдэлмэрилэгшэд февраль hарын … рүүшын 20 үдэртэ үйлэдбэриин … бые 178 процент дүүргэhэн байна … цехые даагша нүхэр Пл… Митяев ба тэрэнэй хүбүүн сабжаа … хэр Иван Митяев гэгшэд үйлэдбэриин … түсэбые үдэр бүхэндэ 137.5 … хүртэр эрхим hайн шанартайгаар … жэ, агууехэ вождиингоо алтан … рюусана.

Мүн тэрэшэлэн сабхи оёдог … Пётр Нифантьев ба А. Саловский … үдэрэйнгөө даалгабарине 137-hоо … процент хүртэр дүүргэжэ, ажалшадта үргэн хэрэглэлэй эд бараа … бэгээр үгэжэ байха юм. Сабхи … хые даагша нүхэр А. С. Огнев … баhал стахановска темпээр … жэ, даалгабарита түсэбөө үдэр … дам улууцан дүүргэнэ.

Б. НИ…

АРТЕЛИИН АЖАЛ ХЭРЭГҺЭЭ

Һайн харууһанһаа малай ашаг шэмэншье ехэ байдаг

Кяхтын аймагай „Улаан-Табангут" колхозой хонишодой опыт тухай

...колхозой правлени намайе ...хонинай товарна фермэдэ ... эльгээһэн юм. Тиин, 10 ... хони адууһан байнаб. Энэ ...нгэдэ дуришатай болоод хони ... малаа болоод байһадам ...хонинай товарна фермые даагшаар ... Тэрэ гэһээр агса 5 ... Хони ямаадые хоро тоогүй... оруулхын тулада имагта ... гаргаха хэрэгтэй. Тиимэдэ ...бухы хүдэлмэрин эгшэдые ажал... анхаралтайгаар хадуу... бухы һайн болонь хо... олон руулаха хэрэгтэ та... гэм эдэг байнаб. Тии... хэзээшье ашаг үрэ гаража ...юм.

...жэлнүүдтэ манай фермэ ...хурьгад гарзалжа хорохоёо бо... тусэб ле жэл бури дүүр... дүүргэдэг, манай тул... хоролтогүйгөөр тэжээдэг, хони ...ашаг шэмые дэ шатуудаг бо... имагтал хонишодой ... үрэ мүн.

...ондо хүлеэжэ абаһан бухы ...нагэшье хоролтогүйгөөр тэн... табяа һэмнэн Зун-ни ...уедэ хони ямаа даа хэгүүр бал... тэрэгадуулхада үбэлэй үедэ ту... ондо ородог байна. Манай фер... нухэли үэл соо өөдгэй үб... хэгүүр сэнинэжэ хагдаа ... ондо ородог юм. Тиихэдэ ...турэхэ хонин, тэрэшэлэн түрэ... үбэлэй хүйтэлэй үедэ ха... байлабди.

...бухы бэтшээрт зунай, ...хабар нам рай гэжэ гусгаар та... Х и нд й гэжэ бэшээ... хонидо зунай үедэ адуула... Энэ хадда шамотой һайхан үр... газар юм. Мүн Уутинга гэжэ ...бэшээри хадын эбэр, нэ... тулада хонидые адуулхада ...байдаг. Энэ бэшээрэ ...үбэлэй байра түхеэрэгд... бэни нэмэрт газарта һай... хонид ярашье хүйтэн ...табир тар аннар онд... хонидые ганса ...һинаагаа амаржажа бо... гэхэдэ. хонидые һүнин ...бугшэм байрада хонуулдаг ...гуһ болон үй тура... Тиимэдэ үбэлэй байра ба... дулаан ба һаруул сэбэр ...гол шухала хэрэг мүн.

...хонин 4 гүүргэ болож ... Тиихэдэ эрэ амьчь, үултэрэйнь илгаае харагдаһан байна бди. Эрэ эмэ, метис, нютагай үүлтэрэ хонид, түл гэхэ мэтээр хонидынай ил... агдажа булэглэгдэлхэл юм.

Пёсондо ор оной кампании апрелиин 3 һаа эхилээ һэмди. Тиихэдэ мүнөө жэл эл ... апрелиин 5 һаа кэгдэрэн абажа эхилхэ байнабди. Ии... рэл хурьгадые байлгаха гэр байрануудые жэл бури һайнаар заһабарилжа түрим үһэн бэлэдхэлэгбди. Дулаан һаруул 6 ярада байһан, тэрэшэлэн һайнаар харууһалагдаһан хурьгад хоролтогүйгөөр ондо ородог байна.

Хонидые һаажа эхилхэтэеэ хамта, хурьгадал амяараһь бэшэнэкэ адуулагбди. Брынзэ тунгааха, һү һаха тү сэбүүдэй дүүргэгдэмсээр хурьгадынай ахалуудгаа ниилүүлэгдэдэг юм.

Манай фермэдэ 10 хүн хүдэлмэрилдэ. Тэдэнэрэй зарьманиинь хонидые үбэл зунгүй адуулдаг, зарьманиинь хони тү үүлдэг, хурьга хаюуһа даг байха юм. Гүрүү холишод Дулма Цыдонова, Жинимэсу Бинзаракцаев ба бусад өөһэд лиигөө ажалда үэн сэхээр хандажа, хони ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһээ абгаха ашаг шамые дээшэлүүлхэ ябадал хангана.

Хони ямаадые оролдосотой һайнаар харууһалжа байхада тэдэнэй ашаг шамэнь ниилээдгүй дээшэлдэг юм. Бидэнэр 1945 ондо хони ямаа үсхэ арилха гүрэнэй түсэбые 118 процент дүүргээ һэмди. Мүн ноохо хайшалха, брынзэ гушааха түсэбүүдыэй үлүүлэн дүүргэгдээ һэн. Нэгэ хонинһоо 1,8 килограмм ноохо хайшалхын оронд, хонин үрэһөө дунда зэргээр 2—3 килограмм абаһан байнабди. Тэрэнэй ашаар ноохо хайшалха түсэб 205 процент дүүргэгдээ һэн.

Фермын хүдэлмэришэдэй түйлэһан эдэ амжалтанууд ехэнхэдээ үбэлжэлгын үедэ шиидхэгдэһэн байна. 10 сэгэдэ, үбэлэй үедэ хони ямаадые ородон түрэгүй ондо оруулһан байнабди. Хони харууһалха эзээл харюусалгатай үеын үбэлэй саг хада намарһаа ябад, энээ дэ бэ элхэхэ хэрэгтэй. Хонин хурьгадай байра байдалые, тэрэшэлэн үһалууриие онсо һайн аар бэлэдхэжэ үбэлэй үедэ һаад түбэгтэ тохёолдохогүй нэ дэл нэмэр байха шиидхэгдэхэ зэргэтэй. Бидэнэр сентябрь, октябрьһаа эхилэн хонидой байра байдалые түхеэрэдэгбди.

Үбэлдөө фермын хонитоп бүхэн харюуса тана улам шангадхадаг юм. Бидэ өө ье хонидые үбэлдөө адуулдаг хүм. Түл эгэ гын үедэ хонишодынай жэлээр дежурилжа һүни, үдэргүй хонин һэрэгөө эрьен толгон ябадаг юм.

Малажалай түрүүшүүлэй республиканска сугтаа ада хабаадагша ай ха... а гада харюу сэтгэн фермын бухы хүдэ м рилэгшэд үбэлжэлгэ, түл а ал... е эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө социалистическа мүрысөөндэ аршатайгаар оролсоһон байна. Тиин, хони хурьгадаа үшөө олошоруулан, тэдэнэй ашаг шамые бухы хэмжээ эр дээшэлүүлхэ ш ... унэн хэрэгүүд э ... бэе. үүлхын түлөө хүн бүхэн тэмсэжэ байха юм.

Бидэнэр 1946 ондо хони ямаадые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, ашаг шамыень дээшэлүүлхын түлөө үбэлжэлгэ түл абалгые урдынхи шэнги эмхитэйгээр үнгэргэхэ байнабди гэжэ батаар найдуулаад Республиканска социалистическа мүрысөөндэ аршатайгаар оро сожо. Түрүү малшад тэһэн хүнцэтэ нэрэлэрэ ол хын гүлөө малай фермын хүдэлмэрилэгшэ бүхэн бэлшээ ниие о со һайнаар хэрэглэжэ, адуулгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, малые түүүдые эхын анхаралаар хүрээлэн нэгэшье толгой хоро тоогүйгөөр тэнжээжэ, хони хурьгадай байра байдалые саг үргэлжэ дулаан, һаруул сэбэр байлгаха зоотехническэ зааварнуудые зүбөөр бэелүүлхэ байна.

Д. ЛОДОЙПИЛ В., Кяхтын аймагай „Улаан Табангут" колхозой ОТФ-эй даагша.

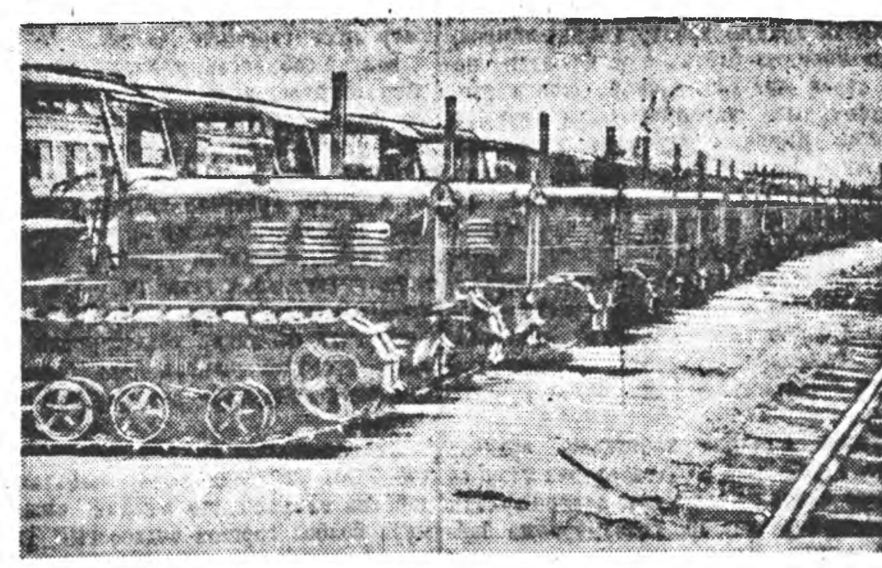
МТС-үүдэй МҮРЫСӨӨН

Трактор заһабарилгын намар-үбэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

БМАССР-эй Наркомземэй мэдээн

1946 оной мартын 1.

МТС-үүдэй нэрэ	Директорынь	Дүүргэл-тэнь пр ц.
Тарбагатайн . . .	Бортунов . .	103,1
Гэлэгын	Алексеев . .	103,0
Заннгын	Тиихасиев . .	100,0
Аволгын	Курбатов . .	98,1
Хэжэнгын	Игнатьев . .	97,7
Хоринн	Далбаев . . .	94.
Жиримэскэ . . .	Тупикин . .	93,7
Селенгэмын . . .	Будаев . . .	93,5
Еха-Кударын . . .	Дм т нев . .	92,1
Горнын	Сахаровский	92,0
Хонхолойн . . .	Перенялов .	90,2
Ягагын	Бимба в . .	87,2
Удын	Кудрящ в .	85,7
Тунхэнэй	Пахахинов .	85,5
Ууэгын	Дашиев . . .	85,3
Чесаный	Норбоев . .	83,3
Кыренскэ . . .	Тулуев . . .	83,3
Эланнгын	Кузьмин . .	78,9
Кабанскын . . .	Маслов . . .	78.9
Гималайскэ . . .	Урвышев . .	78,9
Сарганнагай . .	Сосновский .	75,0
Акино-Ключевскэ	Плюснин . .	74,1
Бичурын	Петесов . . .	70,4
Бага-Кударайн .	Васильев . .	67,7
Сагаан-Үсэнэй .	Занданов . .	66,0
Зэкаменэн . . .	Николаец . .	66,0
Кяхтын	Слабосвицкий	65,0
Үшөөгүйн . . .	Поневалов . .	64,3
Гэгэнцын	Николаец . .	61,.
Ново Брянскэ . .	Петриков . .	59,0
Еха-Куналейн . .	Юринский .	52,9
Курбын	Садовский . .	48,7
Кунтунскэ . . .	Сороковиков	25,9
Хамта . . .		79,5

Сталинградска тракторна заводой гаргажа бэлэн болгоһон тракторнууд. Г. Носовой фото (ТАСС-эй фотохроника).

Эршэмтэй бэлэдхэл хэнэ

Ростовско областиин колхозниигуудай уряалаар Бүхэсоюзна социалист чес.э мүрысөөндэ оролсоһон республикын түрүү колхозууд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бухы хүдэлмэринүүдые бэлэшэ оной мартын 1-дэ бүримүһөө дүүргэхэ уялга абаһан байна.

Тиимэ колхозууд тарилгада бэлэдхэлые һайнай улам эршэтэйгээр ябуулжа байха юм. Тарбагатайн аймагай «Красный партизан» колхозой членүүд энэ кэ дэ үндэр баян ургаса хуряахын хойноһоо шууд тэмсэл хэжэ байна. Тарилгада хэрэглэгдэхэ хүнэө-ажа ал м шина зэмсэ үүдэй заһабарилгада онсо анхарал табигдана. 18 плуг, 12 борона, арба, хомут тоногууд һайн шанартайгаар бэлэдхэгдэһэн байна. 205 гектарта аһаа гогт ордоо. Поле дээрэ 790 шарга наг шэбхэ шэрэгдэһэн, 9 центнер үбүүнэй арга суглуулагдаһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнда хабаадалсажа, правительствын хүндэт шагнал да хүртэһэн И. А. Грязнов гэгшын хүтэлбэри доро тарянашадай бригада полевой хүдэлмэридэ бури һайн бэлэдхэл хэжэ байха юм. Энэ бригадын членүүд тарилгада эрхимээр бэлэдхэхын түлөө Донской колхозниигуудай уряалаар Бүхэсоюзна социалистическа мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсоһон байна. Бригадын член бүхэн ажалай жаяг заршам шангаар сахина.

Мүнөө үедэ дүрсэгтэгшэ артелиин эрэгтэй эмэгтэй бухы членүүд колхозно тарянашадай хани нүхэр агуу ехэ Сталинай түүхэтэ үгэтэй гүнзэгээр танилсажа байна. Тиихэ зуураа, эдэнэр колхозоо улам хүгжүүлхын түлөөдэ адуу малаа олошоруулан, тэдэнэй ашаг шамые арбидхаха, тарилгада эрхим бэлэдхэл хэжэ, үндэр ургаса хуряаха уялгануудые абаад.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Горючи, тирхихэ тоһо зөөжэ байна

Гашейн машинно-тракторна станциин коллективэй уряалаар Бүхэреспубликанска социалистическа мүрысөөндэ оролсоһон Хэжэнгын МТС-эй эрэгтэй эмэгтэй тракторист, комбайнер болон заһабарилагшад абаһан уялгануудаа дүүргэжэ, түрүүшүүлтэй зэргэшэбэ.

Энэ МТС-эй бухы заһабарилагшад трактор машинануудаа эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ, колхозуудай үргэн ехэ поле дээрэ хэзээгүй гарахаар бэлэн болоо.

Заһабарилгые дүүргэһээрээ тарилгада бэлэн болобобди гэжэ амаржаагүй энэ МТС-эйхид полевой хүдэлмэриин үедэ хэрэглэгдэхэ горючи, түрхихэ тоһон мэтын шухала хэрэгсэлнүүдые түхеэржэ эхилээ. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр, энэхид 50 тоннһоо дээшэ горючи, 60 центнер түрхихэ тоһо зөөгөөд байна.

Өөрынгөө түрүү зэргээр республика соо нэрэтэй түрэтэй болоһон Хэжэнгын МТС-эй коллектив арадуудай агуу ехэ вождь ба багша Сталинай түүхэтэ үгэдэ харюу болгон социалистическа мүрысөөндэ улам эршэтэйгээр оролсоод, тарилгада бэлэдхэлэй бухы хүдэлмэринүүдые шангадхаба.

Ж. БОРИСОВ.

Бабудаев түрүүлэгшэ бардамлана

ХОРИ. (Телефонор абтаба). „Арбижал" гэжэ хүдөө-ажахын артель хабарай тарилгата бэлэдхэлээ аар р мүнөө хүргэр эхилээдүй байһаар гэхэдэ һэжэ гүй. Машина зэмсэгүүдээ заһабарилга аргагүй ехээр унжаха руулагдана. Энээн тухай колхозой правлениин түрүүлэгшэ Бэл ошо Бабудаевһаа асуухада түмэршэ дархануудай бии болохые хүлеэжэ байна гэжэ бардамаар харюусадаг байха юм. Зүгөө, энэ колхоздо түмэршэ дархашуул өөһэдөө ерэхэгүй хадань тэдэнэрые бэдэржэ олохо хэрэгтэй байгаа.

Тэрэшэлэн колхозой хүдэлмэришэ морид тон муу харууһатай байдаг байгаа. Унимхай моридые анар мүнөө хүргэр колхозниигуудай харюусалгада даалгажа үгөөгүй байһаар. Тиимһээ мори унаада элэн бусаар хандаха ябадал хаа-хаа нагүй үзэгдэнэ. Тарилгын хүдэлмэридэ ябаха хүдэлмэриин моридойнь 50 процент туража хүсэ шадалгүй болонхоо. Теэд колхозой тарянашадай бригада болон бухы членүүд моридые унаае һайнаар харууһалжа, полевой хүдэлмэридэ эрхимээр бэлэдхэхын түлөө огто оролдоногүй.

Мүн энэ колхоздо ондооншье дутуунууд олон байна. Гэбэшье, энэ гээгдэлые усадхаха эрид хэмжээнүүдые абахын орондо, колхозой түрүүлэгшэ Бабудаев арадай үгэнүүдээ баржа ядаһаар үнэгэ сагаа үнгэргэжэ хэбтэнэ.

Ц. ГАРМАЕВ, (Манай корреспондент).

Хооһоор хэлсэһэнэй хэрэггүй

...малай үбэлжэлгые юрэнхыдөө ...гүйгөөр үнгэргэжэ байһан б... Баргажанай аймагай хүтэлбэ...ри-зургаануд колхозуудта бо... һабэри үгөөгүй байһан гэхэдэ ...ВКП(б)-гэй айком болон аймагай адуу малай үбэлжэлгые эр... үнгэргэхэ хэмжээнүүдые ха... тогтоол гаргадаг болобо... сэд бэлүүлэнгүй хоо... дээрэ үлөөдэг байха юм. ...ээгэнги колхозуудта са... хүргэгдэнэгүй. Эдэ ...дурсаг ашаа аймагай ...адуу малай үбэлжэлгэ хан... үнгэргэгдэжэ байна.

...олонхи колхозуудаар үбэлэй ...гарһанһаа хойшо үхэр ма... ябадал үзэгдэнэ. Баргажа... Сталинай нэрэмжэтэ ...правлениинь түрүүлэгшэ ну... аяар 40 толгой адуу мо... дундаһаа доошо шадалгай ... байна Гадна, хэдэн толгой ... гарзалһан байха юм. Мүн ...гадсашье адуун һүрэг ту... жо байна бэшэ харин, он ... малшадта шэнэ ба... байна. Үбһэ, һолоомо ар... бодото анхарал табигдаа... юм. Аяар 570 центнер тэ... гаргашалһан барьмгаль... ээршэлжэ үгэнэ.

Улюнска сельсоведэй Ленинэй, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудаар адуу малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Эдэ колхозуудай олон тоонгой малнууд турашанхай. Телятниково-уринска сельсоведэй Чкаловай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна.

Зарим колхозууд үбһэ тэжээлээр дутамаг байһанаа мэдэжэ байгаад, үбэлэй бэлшээриие хүсэд һайнаар хэрэглээгүй байха юм. Тиимэ колхозууд бэлшээриин сайные агажа, хагда тэжээл гаргаха талаар ямаршье хэмжээ абаагүй байна. Теэд, адуу малай үбэлжэлгые муугаар үнгэргэжэ байһан колхозуудай дутуу дундануудынь усадхуулха тушаа сомсельсоведүүдэй болон аймагайшье хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хүргэр шанга хэмжээ абаадүй байһаар.

Малай үбэлжэлгын иимэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһан гол шалтагаанииь юуб гэхэдэ, олонхи колхозуудай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые муугаар ябуулһан, үбһэ тэжээл абаха түсэб өө дүүргээгүй, бэшэриие хүсэд хэрэглээгүй дээрэһээ болоно. Хэдэн олон колхозууд нэлэнтэ тэжээл бэлэдхэхэ ябадалые өөрөө бүтээхэ хэрэгтэ найдажархиһан байха юм.

Малажалай фермэ, гүүртэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ду да социалистическа мүрысөөн бодотоор эхидэгдээгүй байһаар Зарим колхозууд мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай үдэрһөө үдэртэ үгэ хүүр гаргадаг болбошье, тэрэ зэ үнэн хэрэгүүд дээрэ бэелүүлэгдэгүй байха юм. Тиихэдэнь, ВКП(б)-гэй айком, аймагай гүйсэдком болон аймагай газарай тэһэг иимэ баримтануудые тэсэжэ байдаг заншалтай.

Адуу малай үбэлжэлгые иимэ муугаар үнгэргэжэ байһан Баргажанай гэдэлгэ колхозууд дутуунуудаа энэ гэһээр усадхажа, аймагай түрүүшүүлтэй зэргэ нэ эhото. Тэрэшэлэн аймагай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд хэ сэһэлэй хооһон саарһан дээрэ үлөө кархидаг заншалаа орхижо, адуу малай үбэлжэлгые бодото хүтэлбэреэр хангаха сагынь ту лаа.

ВКП(б)-гэй обкомой һаяхан болоһон XXII пленум адуу малай үбэлжэлгэ республика соо хангалтагүйгөөр ябажа байна гэжэ тэмдэглээд, энэ дутуунуудые усадхаха шухала хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол гаргаба. Тиин, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ бухы хүдэлмэреэ зохидуулан табижа, ВКП(б)-гэй Баргажанай айком, аймагай гүйсэдхэхэ комитет ба газарай таһаг үбэлжэлгын үедэ тохёолдоһон дутуу дундануудые энэ гэһээр хүсэлдүүлхэ шанга хэмжээнүүдые хараалан, адуу малаа олошоруулхын ба ашаг шамыень дээшэлүүлхын бата бэхи һуури табиха зорилготой.

Н. КОДУНСКАЯ

Үглөөнһөө үдэшэ болтор адуулна

...арбилжа, үхэр малаа ...ондо оруулхын зорил... «...» артелиин үүл... фермын хүдэлмэришэ ... хүсэд хэрэглэжэ ...үглөөнһөө абаад, үдэшэ ...анхаралтайгаар адуулна.

...малшад малажалай ...республиканска суглаан... үүсхэлээр социалис... мүрысөөндэ бара да оролсоод, ... хоро нэгүй үбэлжэлгэ ...уялгануудые абаһан ...хүсэд хэжэ ...абаһан уялгануудаа ...дүүргэжэ байна. ...87 толгой ...хэзэгүүр бэткэ бэ... газар үхэршэдэ намарһаа хойшо тушаагдажа үтөө һэн. Үбэлэй түрүүн һаруулга нэгэ удаагүй адуулаад, мүнөө нүгөөдэ адуулжа байха юм. Һаяар түрүүшээр адуулһан бэлшээреэ дахяад хэрэглэхэнь.

Иимэ бэлшээрые зүбөөр хэрэглэһэнэй ашаар, энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд үхэр малаа нэгэ шадал шэлээ дунда ба дун айса дээшэ хүсэтэй болгоһон байна. Мүнөө тус фермынхид үбэлэй һаранuудта бариам хүрэхэ үбһэ һоломтой юм. Үбэлжэлгын үедэ энэ нэгэшье толгой мал гарзалаагүй байна.

Кударын аймаг соо түрүү зэргэдэ ябаһан дээрэхи колхозой үүтэртэ малай фермынхид үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэрэжэ, энэ зэргээ улам сууржуулхын түлөө һаяад бури эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байха юм. Тиихэдэнь, энэ аймагай зарим фермэнүүдэй малшад ажалдаа харюусалгагүй өөрхэндэһан дэээ энээ үбэлжэлгые муугаар үнгэрэжэ байна. Малай байдал, харуулһалгые алар мүнөө хүртэр һайжаруулха шадаагүй шалтагаанһаа болоод, Кударын аймагай олохон колхозуудай һүрэгүүдэ тураһан, хороһон байха юм. Иимэ ядалые сэтгэлдэ огтолон эсэргүүлхэ тулада энэ хин тэрээгэнги бухы фермэнүүд „Память Ленина" колхозой үүтэртэ малай фермын хүдэлмэрилэгшэдһээ ульгэр жэшээ абаха адуу малаа атар тарганаар ондо оруулхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдохо зорилготой.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Ажалдаа шэнэ амжалтануудые түйлахабди

Кабанскын аймагай Посольско сельсоведэй „Байкал" гэжэ загаһаба рилгын артелиин (түрүүлэгшэнь нүхэр Попов, парторгнь нүхэр Воронов) колхозниигууд Москва го отой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай урда энэ э һ и нү э Сталинай үгые тон халуунаар угтажа, шэнэ амжалтануудые туйлахаар тэмсэнэд. Тэдэнэр Верховно Советэй һунгалтын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическа мүрысөөндэ оролсожо, загаһа барилгын 1 квартал түсэбые февралиин 10-ай үдэр 308 процент дүүргэһэн байна.

Тус колхозой түрүү бригада (бригадирынь нүхэр А. Гашев) кварталайнгаа түсэбые 634 процент дүүргэбэ.

Нүхэр Гашев болбол загаһа баригда дээрэ үнэн удаан хүдэлмэрилһэн дээрээ тон ехэ шадбаригай, мэргэжэлтэй болоһон байха юм. Гадна, Гашевай бригада нэгэ хүн шэнги эмхитэйгээр хүдэлмэридэг байна. Тиимэ дээрэһээ энэ бригада кварталайнгаа түсэбые 6 дахин үлүүлэн дүүргэбэ юм. Мүн тэрэшэлэн нүхэр Каштымовай бригада уялгата даалгабариа 157 процент дүүргэһэн байна.

Һаяхан „Байкал" колхозой түрүү загаһашад, бригадирнууд БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байна. Тэдэнэй дунда А. Гашев, С. Каштымов, И. Бутарин, Е. Кусовникова ба бусад бии. Мүн колхозой түрүүлэгшэ нүхэр В. Попов гэгшэ эрхим шалабаритай хүтэлбэриингөө түлөө Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Нүхэр Сталинай түүхэтэ үгые шагнаад байхадаа „Байкал" колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд:

—Ажалдаа шэнэ амжалтануудые түйлажа, хахад жэлэйнгээ бариилгын түсэбые Май 1 болтор дүүргэхэбди,—гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэд.

Гадна «Байкал» колхоз болбол хабарай тарилгын бэлэдхэлые хараалагдаһан болзорһоонь урид һайн шанартайгаар дүүргэһэн байна.

Д. ДУГАРОВ.

Муугаар харууһалжа малаа гарзалуулна

Адуу малые тобир тарганаар ондо оруулжа, тэдэнэй ашаг шамые дээшэлүүлхэ ябадал имагтал харууһанай хүсэн мүн. Гэбэшье, Түнхэнэй аймагай зарим колхозууд 1945—46 онуудай адуу малай үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаһан мүртөө һүрэгүүдые хайша хамагүй харууһалан, туража хоро о ко байха юм.

„Память Кирова" колхоз малай үбэлэй үедэ бүри муугаар харууһалжа байна. Фермэ, гүүртэнүүдэйнь үбһэ гэжээл дутамаг байһанһаа гадна, малайнь байра байдал хүйтэн муухай байха юм. Тарай малай байрые илангаяа сэбэр эр байлгахын орондо, хохир дэбүүхэрэнь эльгэнгүй шабартүүлжэрхинхэй байдаг заншалтай. Малай байра байдалые арюун сэбэр ба урин дулаан байлгахын орондо ...тунэй-товарна фермые даагша Г. Кисгенев, фермын хүдэлмэрилэгшэд Пежинская, Тюменцева гэгшэд саг үргэлжэ гэртээ һууһа байдаг болошоо. Тиихэ энь тугал ба үнеэдэйнь үнэһэн ээ эзэнгүй хамаг хоро заажа ябадаг байха юм. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй тусхайгаа анхаралгүйгөөр хандаһан дээрэһээ хэдэн толгой үхэр мал турашоо.

Хонин нэй-то арна фермын хүдэлмэрилэгшэд үнэрэгшэ жэлдэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, нэмэр эл һүрэгүүдээ гаргажуулалсан һанаалгаа амаржаад, үбэлые амжалтатайгаар үнгэрэхын түлөө ямаршье хэмжээ абаагүй байна. Тэрэ энһээ болоод үбэлые дунда нарай тай аар үгтаһан хонидынь мүнөө болоходо хүсөө ниилээдгүй буруулһан байха юм. Фермын даагша Томилова гэгшэ үбһэ тэжээлые зөөжэ гүүрэнүүдтэ газаа асарха ябадал хангаагүй байха юм. Холишод Зверев, Бутакова гэгшэд хонидой болон хурьгадаа саг соонь сэбэрлэнгүй муухай байлгана. Гадна, хонидой хэм соонь уһалдаагүй байха юм. Тиихэдэнь фермын түрүү хонишон нүхэр Деминна гэгшэ эдэлэртэй ад и хүдэлмэрилжэ ябаһан аад, хонидой байра байдалые урин дулаан, һаруул сэбэр байлгадаг, саг соонь уһалдаг, эдеэлүүлдэг байна. Тэрэнэй ашаар, нүхэр Деминагай харууһалжа байһан хонид хүсэ шадалаа алдаагүй.

Адуу моридынь бүришье муу байлгада байлгагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз олон толгой адуу морид гарзалаа һэн. Теэд, энэ колхозойхид нёдондоной энэ жэгшүүритэ ядалые дахин давтажа байна. Гэбэл, энэ оной январь соо—8 морин, февраль соо—5 морин гарзалһан байха юм. Гадна, 100 гаран адуу хорид туражээ.

Мори унаада эзэн бусаар хандаха ябадал элдэ үргэлжэлнэ. Моридые колхозниигуудай харюусалгада доро тушаажа үгэхэ шухала эрилтэ мүнөө хүртэр бэелүүлэгдээгүй байна. Тиимэһээ мори унаһан хүн тэрээндэ муугаар хандажа эсэтэр, туралдаг байха юм. Гэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд гэмтэ хүнүүдые хэһээлгүй малаа орхижорхидог байна.

Колхозно адуу малда иимэ хойргоор хандаха ябадал саашадаа тэсэшэгүй гээшэ. Тиимэдэ Түнхэнэй хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд «Память Кирова» колхозой малажалые гүримшуулхэ тушаа шанга хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Л. БУДАЕВА.

Гүрэндэ һү тушаалга

Закаменай аймагай колхозууд гүрэндэ 1946 оной һү тушаажа байна.

Верхне-Талецка сомоной Димитровэй нэрэмжэтэ колхоз түрүүшын 300 литр һү гүрэндөө тушааба. Мүн Дабаатын сомоной «Арбижал» гэжэ колхоз 660 литр һү тушааһан байна.

Тэрэшэлэн Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоз 360 литр һү тушаагаа.

1 миллион 810 мянган литр архи

—Архины үйлэдбэри дээрэ 1923 онһоо хойшо элээ хара хүдэлмэришөөр ажаллажа, өөрынгөө ажал ноуулгые эхилһэн байнаб. Дайнда ошохынгоо урда тээ хэдэн жэлэй туршэ соо Читын, Тулунай архиин заводуудта директорээ хүдэлмэрилжэ ябаа һэм. Фронтдо ошожо хэдэн жэл соо дайнай шанга үдэ, һүнинүүдые, һаранүүдые үнгэрөөһэн хүн би Ямаршье хүйтэндэ даарахада, ямаршье хатуу бэрхэ байдалда ороходо, амарха унтахадашье, эдеэлхэдэшье, зарим сагта үй гашуудалда ороходошье архи туһалдаг һэн. 100 грамм барнад байхада эсэһэн сусһанаашье үлдэжэ даараһанашье мартахаш, гансал юсоошни хайшан гээд дайшалхы даалгабаряа эрхимээр дүүргэхэ немецүүдые олоор хюдаха гэһэн һанал бодол түрэдэг һэн.

Улаан Армиһаа табигдажа ерэһээр һара тухай болооб. Тэд ерэһэн үдэрһөө хойшо эхилээд Улан Удын ликеро-архиин заводто директорээр хүдэлмэрилжэ байнаб,—гэжэ Эсэгэ ороно хамгаалгын дайнда хабаадагша, хоёр орденто нүхэр Александр Конусенко хэлэнэ.

Улан-Удэ городой ликеро-архиин завод болбол дайнай хатуу шанга жэлнүүдтэ Улаан Армиин сэрэгшэдтэ-хэдэн миллион литр архи эльгээһэн байна. 1945 оной архи үйлэдбэрилгын гүрэнэй түсэбые 181 процент дүүргэһэн гэхэ гү. али 1 миллион литр архи үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбтэй байһан һаа 1 миллион 810 мянган литр архи гаргаһан байха юм. 1945 он соо тус завод болбол 810 мянган литр архи түсэбһөө гадуур гаргажа гүрэндөө хэдэн арбаад миллион түхэригэй нэмэлтэ о зо үгэһэн байна.

1946 оной эхилһэнһээ хойшо һунгуулиин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бүхы арадта хандаһан ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй хандалгада ба Москва городой сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэдэ харюу болгон ажалайнаа бүтээсые улам ехэдхэһэн ба гаргадаг продукциингаа тоо ба шанарые нилээд ехээр дээшэлүүлһэн байна.

Архиин заводой коллектив болбол январь һарынгаа түсэбые 100,2 процент гүйсэдхэһэн гэхэ гү, али 210 мянган литр архи үйлэдбэрилэн гаргаха түсэтэй байһан аад 220 мянган литр архи гаргаһан байна.

Баатар габьяагай, илалтын алдар суугаар бүрхөөгдэһэн Улаан Армиингаа 28 жэлэй ойе ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө заводой бүхы коллектив өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ февраль һарада гайхамшагта амжалта түйлаа гэбэл, һарынгаа түсэбые 210 процент гүйсэдхэһэн гэхэ гү, али 1946 оной нэгэдэхи квартал соо 630 мянган литр архи ба ликер үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбтэй байһан аад, гэрээнэй үнгэрһэн хоёр һара соо үлүүлэн гүйсэдхэбэ.

Ликеро-архиин заводой эрэгтэй эмэгтэй бүхы хүдэлмэришэд, албахаагшадай энэ гайхамшагта ажалай амжалтанууд болбол һэргээн бодхоолгын Табан жэлэй түсэбые сагһаа урид соонь гүйсэдхэлгэдэ ажалшан арадай баян ба аяртай жаргалтай байдалые хангалгада угаа ехэ үүргые ээлхэ ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй хандалгада нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэдэ үйлэдбэриин түйлалтын эрхим харюу болоно гээшэ.

—Мүнөө ликеро-архиин заводой бүхы хүдэлмэришэд, албахаагшад бүгэдөөрэн. 1946 оной нэгэдэхи квартал соо ликер ба архи гаргалгын түсэбые үлүүлэн дүүргээд байхадаа энэ амжалтаараа һанаагаа амараагүй, харин эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын һайндэр хүртэр хэдэн зуу мянган литр ликёр ба архи түсэбһөө гадуур гаргахын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Манай заводой коллектив абаһан уялгаяа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ шадахань лаб гэй Заводой гаргадаг продукци болбол ажалшан арадай жаргалта байдалые хангаха ба арадуудай агуу ехэ вождь нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэдэ эрхим харюу болоно,—гэжэ заводой главна инженер нүхэр Владимир Андреевич Высоцкий мэдүүлнэ.

Ж. ЖАМБУЕВ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа элбэгжүүлхын түлөө

Коммерческэ магазинуудта эдеэ-хоолой продуктнуудай үнэ сэнгые доошоруулха тушаа ССР Союзай худалдаа-наймаанай Арадай Комиссариадай гаргаһан шиидхэбэри болбол парти ба правительствын, нүхэр Сталинай арад зоной зэхэ амжалан ба зол жаргалтай байдалые хангалгада зорюулагдаһан оролдолго мүн.

Республикын ажалшан арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилдэг предприятинууд, заводууд, артельнүүд болбол нүхэр Сталинай түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр шудалһанайгаа һүүлээр, ажал хүдэлмэри дээрэ жэшээтэ һайн амжалтануудые түйлаха гэһэн уялгануудые абаһан юм.

Улан-Удэ городой промартельнүүд болбол үнгэрһэн һарын турша соо ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, гутал, хубсаһа ба бусад элдэб оёдолнуудай, заһабариин түсэбые 122 процент дүүргэһэн байгаа. Мүнөө үедэ тус артельнүүд дээгүүр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба гаргаһан продукциингаа шанарые һайжаруулха хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэржэ, комсомольско залуушуудай 16 бригаданууд эмхидхэгдэбэ.

«Комин ерэ» гэжэ промартелиин комсомолка Клава Калинина гэгшэ 1945 ондо бүхы артельнүүд соо эгээн түрүүлэн комсомольско-залуушуудай бригада эмхидхэһэн байна. Тэрэ бригада болбол ажалай толотомо амжалтануудые түйлажа бүхы хүдэлмэрши дэл дунда нилээн ехэ хүндэтэй болоһон байха юм.

Мүн тэрэшэлэн нүхэр Сабаевай хүтэлбэрилдэг эдир залуушуудай бригада январь ба февралиин ажалай даалгабариие 120—130 процент гүйсэдхөө.

«Искра Ленина» гэжэ промартельдэ эмхидхэгдэһэн нүхэр Разуваев гэгшын хүтэлбэрилдэг бригада болбол ажалшан арадай шухала хэрэглэлэй элдэб юумэнүүдые—стул, стол, чемодан, хайрсаг гэхэ мэтые үйлэдбэрилэн гаргадаг юм. Нүхэр Разуваевай бригада болбол январьта ба февраль һарада ажалай даалгабариие 130-140 процент гүйсэдхэжэ артель соогоо түрүү һуури эзэлһэн байна.

Урда һарынуудта түйлаһан ажалай бүтээсын һайн амжалтануудые саашадань улам дээшэлүүлхын түлөө, продукциингаа шанарые һайжаруулхын түлөө бүхы промартельнүүдэй коллективүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн шэнэ эршэтэйгээр дэлгэрүүлэгдэжэ эрхим артельнүүдэй коллективүүд болбол март һарынгаа түсэбые мартын 25 хүртэр дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абаба.

Ж. СЕРГЕЕВ.

Бүхэсоюзна мүрысөөндэ 10 хүниинь хабаадахань

Яруунын аймагай Романовка тосхоной дэргэдэхи осоавиахимай эхин организаци мэргэн буудагшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ эмхитэйгээр бэлдэжэ байна.

Мүнөө тус организаци 28 хүнһөө бүридэһэн мэргэн буудагшадай тусгаар командэ эмхидхээд тэрэнэй член бүхэниинь „Ворошиловска буудагшын" значогой нормые дүүргэжэ захалаа.

Эдэ мэргэн буудагшадһаа 10 хүниинь мэргэн буудагшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсахаар баталагдаба.

43 оёдолой машина нэмэгдэжэ табигдахань

Улан-Удын сёдолой фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд нүхэр Сталинай элидхэлдэ харюу болгон социалистическэ уялгануудые абабад.

Энэ фабрикынхид энэ жэлэй түрүүшын хоёр кварталай түсэбые 115 процент дүүргэжэ, мүн электричество ба түлишын гарзашые 10 процент доошолуулха гэһэн уялгануудые абахаһаа гадна мартын 20 болтор 43 оёдолой машина цехүүдтээ нэмжэ табяад, олон хэрэгсэлэй зүйлые элдэг дэлбээр гаргахабди гэһэн уялгануудые абаба.

Тэрэшэлэн энэ жэлэй түрүүшын хахадай туршада тусгаар техминимумэй кружогуудые эмхидхэжэ, 20 оёдолшой кастернуудые бэлэдхэхэ байна.

Шэнэ уялгануудые абаба

Кабанскын аймагай Посольско загаһанай заводой эрэгтэй эмэгтэй загаһашад Москвагай Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай урда нүхэр Сталинай хэлэһэн түүхэтэ үгые тон анхаралтайгаар зэкэ байнад.

Нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэдэ заводой коллектив ажалай шэнэ амжалтануудаар харюу сага. ССР-эй Верховно Соведэй һунгуулинда хүндэтэйдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, I-дэхи квартальда абаһан уялгаяа 20 процент дүүргэжэ, БМАССР-эй загаһанай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай дунда түрүү һуури эзэлһэн байна.

Мүнөө загаһа барилгын бригаданууд ба заводой цехүүд хахад жэлэйнгээ түсэбые бэлэрһөө урда дүүргэхын түлөө шэнэ социалистическэ уялгануудые абабад.

Заводой агитколлектив нүхэр Сталинай түүхэтэ үгые бүхы загаһашадта ойлгуулхын түлөө ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Е. ШАЕХОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой гүрэнэй типографиин түрүү наборно цехын начальник нүхэр Зинаида Семеновна ВЕРШИЦКАЯ.

И. Красавцевай фото.

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Городской уранһайханай самодеятельностиин харалга

Мартын 4-һөө эхилжэ Улан-Удын ухибүүдэй театрта городой эмхизургаануудай уранһайханай самодеятельностиин харалган боложо байна.

Энэ харалгада зооветинститудай, пединститудай, кооптехникумэй, хүдөө-ажахын техникумэй хэлхээ холбооной союзай обкомой, загаһанай ажаүйлэдбэри ба бусад эмхи зургаануудай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд хабаадана.

Тус харалгада шалгаран гараһан коллективүүд республиканска уранһайханай харалгада хабаадалсаха юм.

16.196 түхэриг урьһаламжа үгтэбэ

Сэлэнгын аймагай, Тельманай нэрэмжэтэ колхозой урьһаламжын касса үнгэрэгшэ жэлэй туршада үбгэд хүгшэдтэ бэе муутай колхозчидта, ажалай инвалидууд болон олон үхибүүдтэй улаан сэрэгшэдэй бүлэнүүдтэ нилээд урьһаламжа үзүүлһэн байна.

Тус урьһаламжын касса үнгэрһэн жэлдэ 16.196 түхэриг туһаламжа болгон үгэбэ.

Тарбагатайда Ильичын лампочка нособо

Тарбагатайн МТС-эй дэргэдэхи электростанци хүдэлмэреэ эхилжэ, түрүүшын ток райцентрэй эмхи зургаануудта ба предприятинуудта үгэбэ.

Гэрэшэлэн ажалшадай байрануудые электрын һаруул гэлээр хангаха байна.

МАРТЫН 8-да ТАБАН БАСАГАДАЙ БЭЛЭГ

ПВЗ-гэй паровоз бүтээлгын цехын залуу эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд мартын 8-ай һайндэрлэлгые ажалай үндэр амжалтануудаар угтахаа хүсэжэ, эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилнэд.

Тус цехын мастер нүхэр Парыгинай хүтэлбэри доро 5 залуу басагад хүдэлмэрилдэг юм. Эдэ патриодууд хүсэһэн һанаа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна һүүлэй мэдээнэй ёһоор нүхэр Ульяна Лебедева халанайнгаа даалгабари 200 процент дүүргэнэ, мүн Настя Жаковская гэрэнһэн нэгэшье дутангүй хүдэлмэрилжэ даалгабаряа үргэлжэ 180 процент дүүргэнэ.

Коллективэй членүүд нүхэд Екатерина Терюхина, Елена Федосеева, Мария Хмарская гэгшэд мүн лэ тиимэ амжалтануудые түйланад.

78 КИЛОГРАММ МЕД НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Байкало-Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой зүгышэ нүхэр Петр Васильевич Капустин айлаг соогоо амжалтануудаар суурхана.

Нүхэр Капустин зүгы үсхэхэ жэлэйнгээ түсэб 120 процент, мед суглуулха даалгабаряа 105 процент ба воск суглуулалгаяа 120 процент дүүргэһэн байна.

Иимэ амжалтануудые түйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Петр Васильевич 72 килограмм мед нэмэлтэ түлбэри болгон абаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта туһаламжа

Улан-Удэ городой социальна хангалгын таһаг энэ жэлэй түрүүшын һарануудай турша соо Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта нилээд ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна.

һүүлэй мэдээнэй ёһоор тус таһагаар 120 паар валенка, 56 паар ботинка 235 паар калошо, ахибүүдэй гутал ба элдэб хубсаһан инвалидуудта барюулагдаба.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Февралиин 26-ай үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, февралиин 26. (ТАСС) Трибуналай үглөөнэй заседани дээрэ гэршын мэдүүлгэнүүдые абахын түлөө германска армиин генералнууд байһан—Гальдер ба Варлимонт гэгшэдые дуудаха гэһэн Трибуналай шиидхэбэри уншагдаба.

Үглөөнэй заседани дээрэ өөрынгөө үгые үргэлжэлхэдөө советскэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ нүхэр Смирнов болбол «сүүдтэ һайн мэдэгдэжэ байгаа немецкэ фашистнуудай «германизаци» тухай теори болбол араай зөв бэшэ, территоринууд германизацилагдаха гэжэ хэлэһэн байна. Энэнние баталхын түлөө гэмнэгшэ болбол Югославска правительствын элидхэлһээ баримтануудые уншана. Гэдэнь Словениин районуудые германизацилха гэһэн түсэбые бэелүүлһэн тухай хэлэнэ. Германска түсэб хадаа Словениин зарим районуудые словенүүдһээ «сэбэрлэжэ» тэрэ территоринуудта немецүүдые һуурижуулха гэжэ хараашалһан байгаа гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ.

Фашистнуудай Словениие булимтаран абаһанай һүүлдэ нэгэ хэды үдэр болоһон хойно нүүдэлнүүдые хэхэ центральна органууд бии болгогдожо, гитлеровецүүд болбол энэ түсэбөө бэелүүлжэ эхилбэ.

Гитлеровскэ гэмтэ ябадал хэгшэд болбол иимэрхүү гэмтэ ябадалнуудые зэмдэглэһэн Польшын территори дээрэ хэһэн байна. Польско правительствын элидхэлэй немецкэ документнүүдые тэрмэтэлжэ харуулһан «Польшые германизацилга» гэһэн бүлэг соо гитлеровскэ политикын зорилгонь хадаа Польшын территори дээрэ хоёр ондоо уха лай байгаа нэгэдэхеэр—энэ газарай мэдээжэ хубиинь һуурин арад зонһоо «сэбэрлэжэ, тэндэ немецүүдые һууриужуулха. ба хоердохеор,—„Германида эсэргүү шэнэ гал түймэр носохогүйн түлөө» тэндэ немецкэ хүтэлбэрилгэ табиха» гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Эдэ документнүүдые Трибуналда соносхогдоһоной һүүлээр гэршын мэдүүлгэнүүдые үгэхын түлөө Псковско областиин Порховско районой Шкверторовско сельсоведэй Павлово гэжэ деревниин гарнашан Яков Григорьевич Григорьев Трибуналда дуудагдана. Гэршэ Григорьев болбол тангариигаа үгэһэнэй һүүлдэ. тэрэнэй урдандаа һуужа байһан Кузнецово гэжэ деревниин ба Порховско районой бусад оршэмиин газарнуудта амгалан һууһан зонуудые үгы хэһэн тухай хэлэнэ.

Гэмнэгшэ: Немецүүдэй алаһан хүнүүдэй эгээл наһажаал хүниинь хэды наһатай байгааб?

Гэршэ: 108 наһатай. Энэ хадаа Артемьева Устинья байгаа.

Гэмнэгшэ Ганай деревнидэ алуулһан хүнүүдэй эгээл залуунь хэды наһатай байгааб?

Гэршэ: 4 һаратай.

Гэршэһээ асуулта хэһэнэй һүүлдэ гэмнэгшэ болбол советскэ хүнүүдые саг үргэлжэ хашаһан,мүрдэһэндэ хамаадаһан документнүүдые соносхожо эхилнэ. Гэш эгшэ болбол Гүрэнэй Онсо Эрхэтэ Комиссиин «Ламсдорф гэжэ лагерьта пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидтэ германска правительство ба германска верховно командованиин хэһэн гэмтэ ябадалнууд тухай» мэдээсэлые сүүдтэ харуулаад, советскэ хүнүүдые сохиһон алхиһанай түлөө немецко-фашистска гэмтэ ябадал хэгшэдэй зэмэтэй байһаниие харуулһан эдэн немецкэ документнүүдые Трибуналай хэрэгүүдтэ хабсаруулна.

Саашадаа гэмнэгшэ болбол германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна штабай гаргаһан «пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидэй ажалые ашаглаха тухай памятка» гэдэшье Трибуналда үзүүлнэ. Энэ памятка соо лагерьнуудта ба үн предприятинуудта хүдэлмэри хэжэ байха үедэ пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидтэ зэрлиг муухайгаар хандаха тухай элдэб заабаринууд үгтэнэ.

Германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командовани хадаа пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидые тусхай хүндэ хүшэр байдалда табиһан байна гэжэ гэмнэгшэ Трибуналда дуулгана. Немецко-фашистска сэрэгүүдэй командовани хадаа сэрэгүүдэй командирнууд ба лагерьнуудай комендантнуудһаа пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидтэ имагта хайра гамгүйгөөр хандахые өөһэдынгөө приказуудаар эридэг байгаа.

Энээнэй удаа тээ советскэ гэмнэлгээр үзүүлһэн документ хадаа пленда абтаһан сэрэгэйхидэй лагерьнуудта гэдэһэй юумэнүүдые булимтаран абалга эмхидхэхэ тухай германска засагуудай захиралта болоно. 1941 оной октябриин 21-дэ гаргаһан захиралта соо сэрэгэй 8-дахи округой управлени болбол иигэжэ заабарилна «Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна штабай зүблөөн дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдтэй таарулдуулан, пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидые хубсаһагүйгөөр ба хуу сагтгүйгөөр газарта гулаха хэрэгтэй. Пленда абтаһан сэрэгэйхидэй хубсаһые һахюул тайлаха ёһотой».

Гитлеровецүүдээр алуулагдаһан пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхидые хадагалха тушаа иимэрхүү директива нэгэ доро мүн дотоодын хэрэгүүдэй министерство эльгээһэн байгаа.

Пленде абтаһан Советскэ сэрэгэйхидтэ гэмтэ муухайгаар гитлеровецүүдэй хандаһаниие гэршэлһэн үшөө нэгэ документ—Ламсдорф гэжэ лагерьта немецүүдэй хэһэн гэмтэ ябадалнууд тухай Гүрэнэй Онсо Эрхэтэ Комиссиин мэдээсэлһээ баримтые гэмнэгшэ уншана:

«Тусхай комиссиин шиидхэһэнэй ёһоор Ламсдорфско лагериин байһан үедэ немецүүд бодоходо 100 мянгаһаа үлүүтэй пленде абтаһан советскэ сэрэгэйхидые зобоожо алаһан байна. Гэдэнэй ехэнхи хубинь шахтнууд ба предприятинуудта гү, али лагерьта бусажа ябахадаа үхэһэн байна. зарьманиинь земляникануудта даруулагдашаһан. олон хүнүүд лагерай ондоо тээшээ нүүхэдэ харгыдаа алуулһан байна 40 мянган пленда абтаһан сэрэгэйхид «Ламсдорф» гэжэ лагерьта зоосогдожо алуулагдаһан байна.

Энэ документые соносхоһоной һүүлээр советскэ гэмнэгтэ болбол пленда байһан сэрэгшэ, врач Кивилыш гэгшые гэрээнһээ асуулта хэхын түлөө дуудахые зүблөөрэхые Трибуналда гүйнэ.

Гэршэ микрофоной үмэнэ ерэнэ. СССР-һээ главна гэмнэгшын орлогшо полковник Покровский асуулта хэнэ.

Советскэ Союзда гитлеровскэ Германиин доб олхо үедэ би 44-дэхи буудалгын дивизиин 305-дахи полкдо млашаврачын тушаалтай байгааб, тэрэ дивизи дайнай түрүүшын үдэрһөө-немецүүдтэ эсэргүү даин байлдаанда хабаадаһан юм гэжэ Покровскиин асуудалнуудта харюусахадаа тэрэ хэлэнэ. Тэрэ болбол 1941 оной августын 9-дэ Кировоградска областиин Умань городой районодо пленда орһон байгаа. Пленда абтаһан үдэртөө тэрэ болбол нэгэ транзитни лагерьта абаашагдһан юм. Пленда абтаһан советскэ сэрэгэйхид 4 үдэр сарай доро, ехэ шанга һахюултайгаа баригдажа байгаа. Бүхы энэ сагтаа, харгыдашье ба лагерьта байхадаа, тэдэнэр эдеэ хоолшье, уһашье абаагүй.

— Нэгэтэ ябахадамнай бидэниие ахамарнууд ба хүүгэдүүд угтажа, бидэндэ уһа ба хилээмэ үгэхэеэ һанаһан юм,—гэжэ гэршэ хэлэнэ.—Теэд немецүүд тэдэниие бидэнэртэ дүтэлүүлээгүй. Нэгэ эхэнэр пленда абтаһан сэрэгэйхид командада 5 наһатай хүүгэдые... Немецүүд ... ухибүүе буудажа алаһан ...

Гэршэ болбол пленда абтаһан сэрэгэйхидэй олон лагерьнуудта байгаа. Эдэ бүхы лагерьнуудта нүүд болбол аллиханы ... байгаа: бага эдеэ хоол, ... хатаһан хүнүүдтэ эмнэлгын ...скэ туһаламжа хүргэдэггүй ... го, сохихо алхиха ба ... ябадалнууд бии байгаа ... хэлэнэ.

Гэмнэгшэ болбол гэршэдэ ... харуулна, тэрэ хадаа Уманьда ... пленда абтаһан сэрэгэйхидэй ... фотографи гэжэ тэрэ таниба.

Гэмнэгшэ: Энэ лагерьта ... римууд байгааб?

Гэршэ Пленда абтаһан ... бултадаа шахуу гала газаа ... гаа. Лагерай территори дээрэ ... хоёр дахин гал носоожо, ... хово шүлэ баридаг юм һэн. ... хооһон зонууд ядахадаа ... тагашье. дабаһа ба тоһоогүйгөөр ... абахые наража ошодог байгаа ... нүүд болбол шүлэ хубаахаһаа ... абтаһан сэрэгэйхидые ...

Гэмнэгшэ: Раковска лагерьта ... зон хэр олоор үхэдэг байгааб?

Гэршэ: Энэ лагерьта ... һаа 950 хүртэр пленда абтаһан ... сэрэгэйхидэй үхэхэ үдэрнүүд ...

Гэмнэгшэ: Раковска лагерьта ... зэршэмай ямар хэмжээнүүд ... гааб, юунэй түлөө пленда абтаһан ... сэрэгэйхид хэһээгдэдэг байгааб?

Гэршэ: Зугадахаяа гүйшэһэн али эдеэ хоолой зүйлнүүдые ... турша һаа пленда абтаһан ... карцерта һуулгагдадаг байгаа ... болбол цементнэ поолтой, ... гүй подвальна байранууд ... дэ абтаһан хүнүүдые ... хоёр неделидэ карцерта һуулгадаг ... һан Тиимэ хадаа тэдэнэй эдеэ ... уһашье үгэдэггүй байгаа ... хүнүүд бултадаа үхэдэг юм ... һээ амидыгаар гараһан нэгэшье ... мэдэхэгүйб.

Раковска лагерьта байһан ... таһан сэрэгэйхидэй ехэнхи ... шье. мүн үбэлдөөшье кон... ... лаг байгаа гэжэ гэмнэгшын ... асуудалда харюусахадаа гэршэ ... на Үбэлдөөшье ба зундаашье ... абтаһан сэрэгэйхидые юрэ ... хэрэггүй хүдэлмэри—гэр ... һандаргааха, лагерай территори ... пдисээр дэбисхэ хүдэлмэри ... байгаа. Энэ „хүдэлмэридэ“ ... дахагүй турашаһан зонуудые ... нида хаагаад, тэндэ 5 сүүдэр ... тэдэниие баридаг юм һэн. ... „карантин“ гэжэ нэрэлэгдэдэг ... Тэндэ ороһон пленда абтаһан ... хид үхэшэһэн байдаг һэн.

Гэмнэгшэ Покровскиин асуулта абажа дүүргэһэнэй ... үмөөрэгшэ Латернзер гэгшэ ... абажа эхилнэ. Хэдэн асуулта ... табижа энэ адвокат болбол ... таһан сэрэгэйхидэй байһан ... та үлэсхэлэн хадаа эдеэ хоол ... абаашахада хүндэ бэрхэ байгаа ... һэ 6 лодог байгаа гэжэ ... һанана. Гэршэ болбол энэниие ... шан хаяад, немецүүд хадаа ... абтаһан сэрэгэйхидтэ ... жаяг заршамые зорюута ... тэдэниие эдеэ хоолоор хангаха ... өө һанаа аа зобожо байһан ... рин үлэсхэлэн ба зобоһон ... нан зонуудта ямар нэгэн ... хаяа һанда һаа тэрэниие ... байгаа гэжэ хэлэнэ.

Иигээд Трибуналай үглөөнэй заседани дүүрэбэ.

Венгерскэ гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ сүүд

БУДАПЕШТ, февралиин 27. (ТАСС). 1944 оной октябриин 15-да фашистска путчые эмхидхэһэн Салаши ба тэрэнэй дүтын 6 ханиинуудай процесс дүүрэбэ. Сүүд дээрэ арадай прокурор Франк Ласло ба олониитын гэмнэгшэ Надь Винце гэгшэдэй үгэ хэлэлгые дуулаһан байна.

Прокурор болбол өөрынгөө үгэ соо гэмнэгдэгшэдэй гэмтэ ажал-ябуулгые шэнжэлжэ, эдэнэй зорилго болбол Венгриие үни удаан дайнда оруулха найрамдал хэхэ ябадалда һаад хэхэ гэһэн байна гэжэ онсолон тэмдэглэбэ Эдэнэр бүгэдөөрөө зэмэгүй тон олон хүнүүдые саазалха ба зобоохо ябадалда хабаадалсаһан байна.

Олониитын гэмнэгшэ парламентын депутат Надь Винце гэгшэ өөрынгөө үгэ соо бүхы орон ба бүхы венгерскэ арадай толгойлон болоһон сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдэй хэрэг тухай процесс болбол политическэ ехэ удхашанартай болохыень онсолон тэмдэглэбэ.

Энээнэй һүүлээр сүүд болбол үмөөрэгшэдэй үгэнүүдые дуулаба. һүүлэй хоёр заседани дээрэ Салаши ба бусад гэмнэгдэгшэд һүүлшынгээ үгэнүүдые хэлэбэ.

Сүүдэй трибуные фашистска пропагандада ашаглахые Салашиин оролдохонь. сүүдэй түрүүлэгшэ болбол гэмнэгдэгшын үгые хэды дахин таһалха баатай болоһон байна.

Премьер-министрын орлогшо байһан Салаши Иенэ өөрынгөө һүүлшын үгэ соо гэмтэ ябадалаа дүүрэн хүлеэбэ. Гадаада хэрэгүүдэй министр байһан Кемени Габор тиимэрхүү үгэ хэлэбэ. Еврейскэ погромые ба алаха ябадалые олоор эмхидхэгшэ дурбэдэхи гэмнэгдэгшэ Гере Йожеф гэгшэ өөрынгөө хэһэн гэмтэ хэрэгэй харюусалгаһаа зайлахые оролдоно.

Регентскэ соведэй член байһан Чиа Шандор һүүлшынгээ үгэдэ мэдүүлхэдээ, гэмнэлтын актда хэлэгдэһэниие бүхыдэнь зүбшөөрэбэ.

Армиин талаар Салаши гэгшын баруун гарынь байһан генерал-полковник Берегфи Кароль гэгшэ тэрээндэ гэмнэлтын харуулһан бүхы пунктнуудһаа арсажа. процессэй боложо байхада худал мэдүүлгынгээ түлөө хоёр дахин харюусалгада гэмнэгдэһэн аад. мүнөө өөрынгөө һүүлшын үгэдэ худалаар хэлхэ ябадалаа үргэлжэлүүлнэ.

Дотоодын хэрэгүүдэй министр байһан Вайна Габор гэгшэ мүн лэ өөрыгөө хамгаалхые оролдобо.

Вайна гэгшын һүүлшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр сүүд болбол мартын 1 хүртэр забһарлалга соносхобо, тиихэдээ приговорынь соносхохо юм.

Германидахи контрольно со... 21-дэхи засе...

БЕРЛИН, февралиин 28. ... 28-да Берлиндэ Контрольно ... жээтэ заседани болобо.

Английска зондо эдеэ хоол ... ехэхэн хүндэ байдалай ... английска зондо эдеэ хоол ...

һагдаха ёһотой гэжэ генерал ... Контрольно Соведтэ мэдээсэ...

Харюусалгата редактор ... орлогшо Д. ЛУБСАН...

МҮНӨӨДЭР КИ...
ПРОГРЕСС
«Тахир Зухра хоё...»

ЭРДЭМ
«Абайн дуун...»
Үдэшын 6, 8, 10 часта

РЕДАКЦИ ба ХЭЬЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ; ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—8-23; отделов: партийной ... и промышленности—7.89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.). объявлений 2-64 (2 зв.).

Н—06562 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж ...